

Rodzice-porywacze to „suwereni” »14-15

Powstanie „lista wstydu”? »16-17

Najczęściej na Litwie zabijają choroby krążenia i nowotwory »18-19

Następny numer wydania codziennego „K.W.” ukaze się 17 sierpnia br.

Litwa i Polska solidaryzują się z wolną Białorusią

Fot. Marian Paluszkiewicz

Słumienie protestów po sfałszowanych wyborach prezydenckich spowodowało izolację Białorusi na arenie międzynarodowej. W trzecią rocznicę tamtych wydarzeń z Białorusinami solidaryzują się czołowi politycy Zachodu. »5

37. Światowe Dni Młodzieży. „Jesteście nadzieją” »10

ISSN 1392-0405

Wakacje nie dla Teatru „Studio”. Praca wre »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedroń, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Zmiany w systemie rejestracji do placówek edukacyjnych

Od stycznia 2024 r. na Litwie zacznie działać scentralizowany system rejestracji do przedszkoli, szkół oraz placówek edukacji nieformalnej. Wdrażając nowy system, rząd planuje powołać instytucję publiczną „Mokausi Lietuvoje” („Uczę się na Litwie”).

Ministerstwo oświaty, nauki i sportu poinformowało, że działalność nowo powołanej placówki będzie polegała na scentralizowanym administrowaniu systemowi rekrutacji do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych (zerówek), szkół oraz placówek edukacji nieformalnej.

Po uruchomieniu nowego systemu wnioski o przyjęcie dziecka do szkoły czy przedszkola można będzie złożyć w formie elektronicznej za pośrednictwem specjalnej platformy internetowej. Nowy system obejmie też scentralizowanym administrowaniem wnioski składane do uczelni wyższych oraz szkół zawodowych.

Szacuje się, że koszty działalności spółki „Mokausi Lietuvoje” w 2024 r. wyniosą 1,39 mln euro, w 2025 — 2,5 mln euro, w 2026 — 3 mln euro, w 2027 — 3,2 mln euro.

Obecnie blisko połowa krajowych samorządów nadal nie posiada własnego systemu elektronicznego, rejestrując wnioski w formie papierowej, co komplikuje kontrolę sieci przedszkoli, stwarza kolejki oraz warunki do korupcji. Z raportu Specjalnej Służby Śledczej wynika, że samodzielne tworzenie grup przedszkolnych często staje się narzędziem

manipulacji, w związku z czym jest większe prawdopodobieństwo, że tam są dawane łapówki.

Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego w 2020 r. przyjęła uchwałę o ujednoczonej rejestracji do grup przedszkolnych i wczesnoszkolnych w placówkach oświatowych na terenie rejonu wileńskiego, podległych samorządowi i ministerstwu oświaty. Rodzice, których dzieci będą uczęszczali do grup przedszkolnych i wczesnoszkolnych w gimnazjach, szkołach lub przedszkolach, działających na terenie rejonu wileńskiego, mogą drogą elektroniczną złożyć wniosek o przyjęcie do placówki oświatowej. Na terenie rejonu wileńskiego działają placówki oświatowe o różnej podległości. Jedne są podległe Samorządowi Rejonu Wileńskiego, a inne są w gestii resortu oświaty. „W związku z różnym podporządkowaniem placówek edukacyjnych i różnym systemem ad-

ministrowania powstało wiele zamieszania przy określaniu rzeczywistego zapotrzebowania na miejsca edukacyjne w rejonie. Rodzice składali pisemne wnioski bezpośrednio do placówki oświatowej. W wielu przypadkach wnioski składano jednocześnie do kilku instytucji, co zniekształcało statystyki potrzebnych miejsc edukacyjnych. Nowy system pozwala na utworzenie ujednoczonej bazy danych Samorządu Rejonu Wileńskiego i Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu, dotyczących dzieci uczęszczających i zamierzających uczęszczać do grup przedszkolnych i wczesnoszkolnych” — informuje Samorząd Rejonu Wileńskiego.

Zarejestrować dziecko do placówki oświatowej rejonu wileńskiego można na stronie internetowej vrsa.lt, klikając link Priėmimas į darželius (Przyjmowanie do przedszkoli).

Opr. J.G

Na podst. BNS, vrsa.lt.

Po uruchomieniu nowego systemu wnioski o przyjęcie dziecka do szkoły czy przedszkola można będzie złożyć za pośrednictwem specjalnej platformy internetowej **Fot. M. P.**

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Zaostrzenie wymogów dotyczących przechowywania i ilości odpadów

Po pożarze w spółce gospodarowania odpadami „Ecoservice” do którego doszło w sobotę w Wilnie, wiceminister ochrony środowiska Raminta Radavičienė zapowiada zaostrzenie wymogów dotyczących przechowywania i ilości odpadów.

Mogą zostać zaostrzone wymogi zwłaszcza dotyczące przechowywania odpadów w pobliżu domów mieszkalnych. Na razie nie ma informacji o tym, że w czasie pożaru

spłonęły niebezpieczne odpady.

Spółka będzie musiała zrekompensować spowodowane straty niezależnie od przyczyn pożaru. Od lipca Departament Ochrony Środowiska oraz Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa prowadziły na terytorium „Ecoservice” kontrole planowe, ponieważ spółka została wciągnięta na listę najbardziej niebezpiecznych obiektów pod względem pożarowym.

W związku z pożarem Departament Ochrony Środowiska rozpoczął kontrole nieplanowane w spółce. W trakcie kontroli ma zostać ustalona ilość odpadów, które strawił pożar i następnie oszacowane szkody, jakie wyrządził dla środowiska, które spółka będzie musiała zrekompensować. Według wstępnych danych, pożar wybuchł na zewnątrz, następnie rozprzestrzenił się na budynki znajdujące się na terytorium.

■ zw.lt

Zielony Most w doczekał się renowacji

Rozpoczęła się renowacja Zielonego Mostu w Wilnie. Prace, które potrwają do końca lata, obejmą usunięcie graffiti i rdzy z konstrukcji, czyszczenie i odmalowanie balustrad, belek bocznych, poręczy i wsporników oświetleniowych. Naprawione zostaną również schody pod mo-

stem i chodniki dla pieszych. W ramach renowacji mostu na stałe usunięto instalację artystyczną Andriusa Ambrasasa „Žaliojo tilto ženklai” („Znaki Zielonego Mostu”), która znajdowała się tam od sierpnia 2021 r. Dzieło zdemonstrowano za zgodą autora. Będzie przechowywane w

miejskich magazynach do czasu znalezienia innego miejsca ekspozycji.

Zielony Most łączy Nowe Miasto i Śnipiszki. Powstał podczas długoletnich (1731-1746 r.) rządów Jana Sołłohuba jako Podskarbiego Wielkiego Litewskiego.

■ lrt.lt

Imieniny

10 sierpnia

Amadei, Asterii, Bernarda, Bogdana, Bogodara, Bohdana, Bożydara, Hugona, Laurencjusza, Prochora, Wawrzyńca

11 sierpnia

Aleksandra, Filomeny, Hermana, Klary, Ligii, Lili, Rufina, Telimeny, Włodzimierza, Włodzimira, Zuzanny

Cytat dnia

„Jeśli dojdzie do eskalacji lub konfliktu, cofniemy Liban do epoki kamienia łupanego. Nie zawahamy się użyć całej naszej mocy i zrównać z ziemią każdy centymetr Hezbollahu i Libanu, jeśli będziemy musieli. Nie rozumiemy nas źle, nie chcemy wojny, ale jesteśmy gotowi chronić naszych obywateli, naszych żołnierzy i naszą suwerenność” — powiedział Izraelski minister obrony Joaw Galant w czasie wizytacji granicy izraelsko-libańskiej.

Liczba dnia

38 mln euro z funduszy Unii Europejskiej przeznaczyła Agencja Zarządzania Projektami Środowiskowymi (Aplinkos projektų valdymo agentūra) na zakup samochodów elektrycznych lub napędzanych wodorem dla instytucji i organów sektora publicznego.

Rosja zabija ratowników w Pokrowsku

W dniu 8 sierpnia w Pokrowsku w obwodzie donieckim na Ukrainie zakończono akcję ratowniczą, która już w trakcie trwania została dodatkowo ostrzelana. Ostrzał, który Rosja przeprowadziła 7 sierpnia, zabił 7 osób. Kolejne 82 osoby zostały ranne, w tym dwoje dzieci. Atak Rosja przeprowadziła przy pomocy dwóch rakiet typu Iskander. Uszkodzono pięciopiętrowy budynek mieszkalny. Z miejsca zdarzenia usunięto 122 tony gruzu.

Początkowa akcja ratownicza musiała być przerwana ze względu na wysokie ryzyko ponownego uderzenia. Rosja stosuje tę taktykę często — atakuje obiekt mieszkalny, czeka, aż rozpocznie się akcja ratowniczą, a wtedy uderza ponownie, aby zabić ratowników. W ten sposób Ukraina ma osłabione struktury niesienia pomocy poszkodowanym.

Tak też było tym razem. Po rozpoczęciu operacji ratunkowej budynek został ostrzelany ponownie. Zginął przedstawiciel kierownictwa struktur ds. sytuacji nadzwyczajnych w obwodzie donieckim, rany odnieśli ratownicy i policjanci.

Komentując atak prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski napisał na Telegramie: „Każdy w świecie, kto pomaga Ukrainie, ra-

zem z nami zwycięży terrorystów. Rosja odpowie za wszystko, co zrobiła w tej strasznej wojnie”.

Tymczasem władze przygotowują przymusową ewakuację dzieci z okolic Charkowa. „Wróg odpowiada, a my musimy się na te odpowiedzi przygotować. Musimy zrobić wszystko, by bronić cywilów” — zaznaczyła wicepremier Ukrainy Iryna Wereszczuk. Świat wstrzymuje oddech na kolejne etapy ukraińskiej kontrofensywy.

Tajwan: 10 chińskich samolotów przekroczyło linię mediany

We środę 9 sierpnia 10 chińskich samolotów wojskowych przekroczyło linię mediany w Cieśninie Tajwańskiej. Linia ta oddziela strefy militarnych działań Chińskiej Republiki Ludowej (komunistycznych Chin) i Tajwanu (Chin demokratycznych). Tajwańskie ministerstwo obrony zauważyło 25 chińskich samolotów i 5 okrętów wojennych. 10 samolotów przekroczyło granicę i weszło w strefę identyfikacji obrony powietrznej. Działania były skoordynowane z okrętami „gotowości bojowej”. Wśród wykrytych maszyn były m.in. myśliwce J-10 i J-16 oraz bombowiec H-6. Chiny dążą do kontroli nad Tajwanem i uważają go za część swojego terytorium.

Koniec zarabiania na dzikich zwierzętach. Nowe przepisy

Nowe przepisy zakazują komercyjnych wystaw dzikich zwierząt i narzucają surowsze standardy trzymania. Prezentacje ssaków, ptaków, gadów i płazów są dozwolone jedynie dla celów naukowych i edukacyjnych. Przepisy określają również minimalne wymagania dotyczące trzymania i hodowli dzikich zwierząt. Przepisy wejdą w życie 1 listopada i obejmują nowe wymogi dla obszarów ogrodzonych lasów. Regulacje dotyczą również hodowli ptaków drapieżnych oraz zezwoleń na trzymanie zwierząt w niewoli. Nowe przepisy uwzględniają maksymalne obszary dla trzymany zwierząt oraz sankcje za nieprzestrzeganie standardów.

Liberałowie poprą nowelizację prawa o poborze wojskowym

Liberałowie w Sejmie zapowiedzieli, że poprą nowelizację prawa o poborze do wojska. Starosta frakcji, Eugenijus Gentvilas, stwierdził, że liberałowie na początku byli zaskoczeni propozycjami skrócenia czasu służby z 9 miesięcy do 6. Teraz, gdy jednak usłyszeli od samego wojska i dowódców, że model ten jest optymalny, są gotowi poprzeć te propozycje. Projekt zakłada zmniejszenie wieku poborowych do 18-21 lat (teraz jest 18-23) oraz zachęty dla studentów do odbycia służby. Wojsko popiera projekt, nowelizacji przyjrzy się jeszcze rząd i Sejm.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, mat. pras., PAP; Fot. EPA-ELTA, ELTA;
Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:
a.klonowski@kurierwilenski.lt

Litwa i Polska solidaryzują się z wolną Białorusią

9 sierpnia 2020 r. odbyły się wybory prezydenckie na Białorusi. Władze w Mińsku oświadczyły, że ponownie wygrał Aleksander Łukaszenka. Wyniku wyborów nie uznała jednak ani opozycja, ani świat. Zdaniem liderki opozycji, Swiatłany Cichanouskiej, jej kandydaturę wsparło ok. 70 proc. głosujących. Sfałszowanie wyniku wyborczego zainicjowało falę protestów, które spotykały się z niespotykanymi dotychczas represjami. Część opozycji trafiła do więzienia, część musiała opuścić kraj. „Naszym celem jest wyrwanie Białorusi z orbity Rosji” — powiedziała przed kilkoma dniami Cichanouska na forum „Nowa Białoruś 2023”, które odbyło się w Warszawie.

SKOMPROMITOWANY REŻIM

Ingrida Šimonytė oświadczyła, że przed trzema laty Łukaszenka ukradł zwycięstwo i brutalnie stłumił pokojowe protesty. Zaznaczyła, że obecnie w więzieniach przybywa do 1,5 tys. więźniów, a miński reżim skompromitował się jeszcze bardziej, wspierając rosyjską inwazję w Ukrainie. „Białoruski reżim powinien doczekać się odpowiedzialności za popełnione przestępstwa przeciw swoim mieszkańcom i za zbrodnie wojenne na Ukrainie. W imię wolnej Białorusi i pokoju w Europie” — napisała w sieciach społecznościowych szefowa rządu.

18 sierpnia 2020 r. Sejm Litwy przyjął rezolucję, w której stwierdzono, że wybory zostały sfałszowane. 31 sierpnia Litwa, Łotwa oraz Estonia nałożyły sankcje na Aleksandra Łukaszenkę i 29 wysokiej rangi białoruskich funkcjonariuszy, którym zakazano wjazdu do trzech krajów bałtyckich. „Musimy pamiętać, że walka o wolność nigdy się nie kończy. Wierzymy w demokratyczną, nie-

zależną i suwerenną Białoruś, tak, jak wierzymy w zwycięstwo Ukrainy. Autorytarny reżim musi upaść, a Łukaszenka i jego wspólnicy pociągnięci do odpowiedzialności” — stwierdził szef MSZ RL Gabrielius Landsbergis.

POLSKA I UE

Minister spraw zagranicznych RP Zbigniew Rau oświadczył, że Polska pamięta o niezłomnej postawie Białorusinów w walce z sfałszowanymi wyborami, za którą spotkały ich „aresztowania, pobicia, zastraszanie, a nawet zabójstwa”. „Pielęgnować białoruskość, odkrywając, że jesteście częścią rodziny europejskiej. Polska wspiera Wasze narodowe nadzieje i europejskie aspiracje. My, Polacy, mamy w pamięci naszą własną trudną historię. Dlatego doskonale rozumiemy Wasze pragnienie do życia w wolnym państwie białoruskim” — podsumował polski polityk.

Podczas forum „Nowa Białoruś 2023” zostało wystosowane też wspólne oświadczenie ministrów

spraw zagranicznych krajów bałtyckich i Polski potępiające represje reżimu i współdziałanie w wojnie przeciwko Ukrainie.

W imieniu Unii Europejskiej wyraził solidarność z narodem białoruskim szef unijnej dyplomacji, Josep Borrell. „UE będzie wspierać Białorusinów tak długo, jak długo będzie to konieczne, na ich drodze ku niezależnemu, demokratycznemu i dostatniemu państwu będącemu częścią żyjącej w pokoju Europie” — czytamy w oświadczeniu, gdzie podkreślono, że reżim Łukaszenki stał się zagrożeniem dla bezpieczeństwa międzynarodowego.

W trzecią rocznicę sfałszowanych wyborów MSZ Litwy zaapelowało do mieszkańców Litwy, aby zaniechali wyjazdów na Białoruś. Według resortu, jest coraz więcej przypadków, kiedy obywatele Litwy są zatrzymywani, przesłuchiwanie i zmuszani do współpracy. Z danych Straży Granicznej wynika, że w ciągu ostatniego półrocza Białoruś odwiedziło ok. 230 tys. obywateli Litwy. ■

Opr. Antoni Radzenko
na podst. PAP, BNS, ELTA

Białoruska opozycja na emigracji nadal nie zgadza się „z wygraną” Łukaszenki
Fot. Marian Paluszkiewicz

Czesław Okińczyc: Tomaszewski – to kolos na glinianych nogach

Bez większych emocji przyglądam się masowej ucieczce z partii Waldemara Tomaszewskiego prominentnych działaczy Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin, która trwa od wiosny ubiegłego roku.

Oczywiście czuję satysfakcję, bo ten upadek Waldemara Tomaszewskiego przewidziałem. Ale przewidzieć go mógł w gruncie rzeczy każdy, kto nie przysypiał na lekcjach historii lub religii.

Po posłance Beacie Pietkiewicz, byłej radnej m. Wilna Renacie Cytackiej, byłym wicemerze rejonu wileńskiego Robercie Komarowskim, radnym rejonu święciańskiego Antonim Jundo, Akcję Wyborczą ostatnio opuścili Albert i Katarzyna Narwojszowie, Beata Naniewicz. Kolejne osoby i z administracyjnego, i z propagandowego świecznika partii. W swoim czasie najwierniejsi z wiernych, dziś – najostrzejsi krytycy oderwanego od rzeczywistości przywódcy.

Niewątpliwie rosyjska otwarta agresja przeciwko Ukrainie otworzyła oczy kilku działaczom AWPL-ZChR i ZPL. Nie ulega też wątpliwości, że i uznanie przez Tomaszewskiego postulatów polskiej mniejszości na Litwie za sprawy „pięciorzędne” też miało swój wpływ na te decyzje. Jednak podstawowa przyczyna masowego odejścia działaczy partyjnych, tak przynajmniej mi się wydaje, jest o wiele bardziej prozaiczna – Waldemar Tomaszewski w zasadzie od 2019 r., gdy AWPL-ZChR straciła blisko 40 proc. głosów i mandatów, notuje notoryczne klęski wyborcze. Dostaje coraz mniej głosów, mandatów też coraz mniej, a więc i pula stanowisk w administracjach samorządowych, rządowych, sejmowych do podziału wśród działaczy partyjnych kurczy się, jak jaszczurza skóra w pewnej powieści Honore de Balzaca.

W 2020 r. AWPL-ZChR, dzięki „mądrym” kierownictwu Tomaszewskiego, który na „jedynkę” listy sejmowej postawił prokremlowskiego pajaca, straciła frakcję w Sejmie. W 2023 r. kolej-

„Niewątpliwie rosyjska otwarta agresja przeciwko Ukrainie otworzyła oczy kilku działaczom AWPL-ZChR i ZPL” – sędzi Czesław Okińczyc

na „genialna” decyzja Tomaszewskiego, czyli wystawienie w wyborach na mera rejonu wileńskiego mało znanego Waldemara Urbana, doprowadziła do utraty przez partię stanowiska mera rejonu wileńskiego. Poza tym partia straciła połowę mandatów i miejsce w koalicji w rejonie święciańskim, wyleciała z koalicji rządzącej Wilnem i rejonem trockim...

Opinie działaczy AWPL-ZChR, którzy odeszli z partii są zgodne: Waldemar Tomaszewski nie wyciągnął z tych porażek żadnych wniosków. A więc w przyszłym roku poniesie kolejne. Szczególnie ze samorozwiązaniu uległ koalicjant AWPL-ZChR w społeczności rosyjskojęzycznej – Alians Rosjan. A przed kilkoma tygodniami zmarła i nieoficjalna liderka Aliansu Irina Rozowa, będąca w swoim czasie prawą ręką Tomaszewskiego. To w jej towarzystwie Tomaszewski spotykał się i z Władimirem Małyginem, rosyjskim konsulem

generalnym w Kłajpedzie, który był oficerem rosyjskiego wywiadu zagranicznego i z tego powodu z Litwy został wydalony. Bez głosów rosyjskich, bez głosów liberalnych Polaków, bez wierzących w jego szczęśliwą gwiazdę działaczy i aktywistów partyjnych – Tomaszewski ma szansę (bardzo zresztą niepewną) tylko na wygraną w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Stał się rzeczywiście kolosem na glinianych nogach, jakim zresztą był od czasu, gdy na sztandar wziął jednocześnie antylitewską i prokremlowską retorykę.

To wrażenie potęgują i dane Państwowej Inspekcji Podatkowej – sukcesywnie zmniejsza się liczba osób przekazujących część swojego podatku dochodowego na Akcję Wyborczą Polaków na Litwie-Związek Chrześcijańskich Rodzin. Jeszcze 6 lat temu partię wspierało około 20 tys. osób. Dzisiaj ta liczba jest mniejsza prawie o połowę.

6.>> W Wilnie spadek o połowę — z 3 933 osób w 2018 r. do 1 752 w 2022.

Podobna tendencja i w rejonie wileńskim — z 8 613 wspierających w 2018 r. do 4 751 w 2022.

W rejonie solecznickim w 2020 r. AWPL-ZChR wspierało 3 383 osób, a w ubiegłym roku już zaledwie 1 870.

Jedynie w Kłajpedzie partia odnotowała wzrost — z dziewięciu wspierających w 2018 r. (z sumą wsparcia stanowiącą ok. 100 euro) do 23 w ubiegłym roku (473 euro). Ale to chyba mało pocieszające. Tomaszewskiego opuszczają nie tylko odsunięci od koryta działacze, ale i szeregowi zwolennicy. A gdy cyfryzacja procesu przekazywania podatku dochodowego zostanie ostatecznie zakończona — ten upadek kolosa na glinianych nogach będzie jeszcze większy.

Kolos na glinianych nogach (de facto — stopach) opisany jest, o czym Tomaszewski popisujący się

■ Waldemar Tomaszewski

znajomością Pisma Świętego przy każdej okazji powinien pamiętać, w biblijnej Księdze Daniela jako sen, który się przysnił królowi babilońskiemu Nabuchodonozorowi, a który zinterpretował żydowski prorok Daniel. Kolos ten miał

górne części ciała ze szlachetnych kruszców, a stopy z gliny zmieszanej z żelazem. Oczywiście żelazo i glina nie mieszają się za dobrze i w związku z tym ten ogromny kolos nie stał zbyt pewnie. Upadł, gdy uderzył w niego nieduży kamyczek.

Jak wiele innych fragmentów Pisma Świętego i ten stał się przysłowiowy. Dziś wyrażenie „kolos na glinianych nogach” symbolizuje kogoś lub coś, co z pozoru jest wielkie, silne i potężne, jednak w rzeczywistości jest słabe, bliskie rozpadu i klęski. Różne potęgi w historii, które wydawały się przeogromne, w rzeczywistości miały niepewne podstawy. Wystarczyły mały cios, szczęśliwy zbieg okoliczności, aby upadały. Upadł Babilon, upadły Persja, Rzym, imperia kolonialne i Związek Sowiecki. A teraz upada i „imperium” Waldemara Tomaszewskiego. ■

Czesław Okińczyc

Fot. Marian Paluszkiwicz

W Estonii na miejscu sowieckiego czołgu powstanie stacja obserwacyjna dla drona

Na miejscu, w którym w położonej na wschodzie Estonii Narwie do 2022 r. stał sowiecki czołg, utworzona zostanie stacja obserwacyjna dla drona. Punkt zostanie umieszczony przy granicy z Rosją — poinformowała telewizja ERR.

Obiekt budowany jest przez Zarząd Policji i Straży Granicznej Estonii (PPA), który pracuje nad wzmocnieniem granicy estońsko-rosyjskiej. Przekazanie działki PPA zakończyło się w zeszłym tygodniu, a miasto otrzymało za grunt niecałe 2 tys. euro. Stacja ma być gotowa do końca 2025 r.

„Obecnie w pobliżu miejsca wyznaczono strefę zakazu postoju i wjazdu. W przyszłości po postawieniu punktu prawdopodobnie zostanie on ogrodzony płotem i nikt nie będzie mógł tam podejść. Jako ważne dla narodowego bezpieczeństwa miejsce, zostanie ono poddane wzmożonej kontroli” — wyjaśnił Urmas Elmi, szef Oddziału Straży Granicznej Prefektury Wschodniej.

■ Pomnik czołgu T-34 został usunięty po tym, gdy Rosja rozpoczęła pełną inwazję na Ukrainę w lutym 2022 r. Fot. youtube

PPA planuje utworzenie 15 dodatkowych stacji radarowych w graniczącej z Rosją prowincji Virumaa Wschodnia w celu zwiększenia ochrony granicy. Obecnie takim sprzętem objęte jest około 70 proc. granicy na rzece Narwa.

Pomnik czołgu T-34 został usunięty po tym, gdy Rosja rozpoczęła pełną inwazję na Ukrainę w lutym 2022 roku, co przywróciło temat dekomunikacji przestrzeni publicznej w estońskiej debacie publicznej. ■

PAP

Dlaczego palimy? O tym cholerstwie, co krąży jak sęp nad młodzieżą

Papieros w filmie, papieros przy kawie, papieros na motorze, papieros na trawie. Papieros szkodzi? Zatem e-papieros! Tak dziś wygląda wielomiliardowa machina, która celuje w osoby młode — bo to najbardziej podatni „klienci”. Instytucje przestrzegają: mniejsza szkodliwość e-zamienników to mit, a skutek uboczny (śmierć) to bzdura w porównaniu do cierpień, jakie może przynieść „dymek”.

Według badań, palenie zwykle staje się nawykiem w okresie dojrzewania. Im młodszy wiek początku palenia, tym większe prawdopodobieństwo uzależnienia od nikotyny.

Grażyna Belian, pełniąca obowiązki zastępcy dyrektora Departamentu Kontroli Narkotyków, Tytoniu i Alkoholu (NTAKD), opowiedziała o tym, co jest tego przyczyną i dlaczego wszystkie formy palenia są niebezpieczne dla zdrowia.

PALENIE ZACZYNA SIĘ W WIEKU NASTOLETNIM

Według Belian, młodzi ludzie zaczynają palić z ciekawości, chęci eksperymentowania, próbowania nowych rzeczy i dopasowania się do rówieśników.

„Przemysł tytoniowy wydaje miliardy dolarów każdego roku na tworzenie i sprzedaż reklam, które przedstawiają palenie jako zabawne, efektowne i bezpieczne. Mimo że reklama wyrobów tytoniowych jest zakazana na Litwie i w wielu krajach europejskich, palenie tytoniu jest nadal prezentowane w grach wideo, Internecie i telewizji. Duży wpływ mają także filmy pokazujące palących ludzi. Badania pokazują, że młodzi ludzie, którzy widzą palenie w filmach, częściej zaczynają palić” — powiedziała przedstawicielka NTAKD.

Ponadto innowacje, takie jak e-papierosy i palne wyroby tytoniowe,

G. Belian: „Osoby, które rzuciły palenie przed ukończeniem 50. roku życia, są dwukrotnie bardziej narażone na śmierć z powodu chorób związanych z paleniem w ciągu następujących 15 lat w porównaniu z osobami, które kontynuują palenie”

Fot. archiwum NTAKD

które stały się szybko popularne, stanowią nowe wyzwania dla zdrowia publicznego: „Produkty te przyciągają nowych konsumentów, zwłaszcza młodych, dzięki różnorodnym smakom, charakterystycznym wzorom i funkcjom urządzeń. Producenci reklamują te produkty jako „bezpieczniejszą alternatywę” dla konwencjonalnych wyrobów tytoniowych lub jako narzędzie pomagające ludziom rzucić palenie. Należy jednak pamiętać, że każde palenie jest szkodliwe, a żadne alternatywne produkty dostarczające nikotynę nie zostały uznane za zdrowsze lub skuteczne. Dlatego osoby, które chcą rzucić palenie, powinny zerwać z nałogiem, a nie szukać „zdrowszych alternatyw”.

OBJAWY PRZERADZAJĄ SIĘ W ŚMIERTELNE CHOROBY

Oprócz nikotyny, dym tytoniowy zawiera do 400 innych substancji, takich jak smoła czy tlenek węgla, które są niezwykle szkodliwe dla zdrowia.

„Kiedy zaczynasz palić, natychmiast doświadczasz szerokiej gamy skutków ubocznych, takich jak nieprzyjemne objawy zaburzeń układu oddechowego i nerwowego: wysokie ciśnienie krwi, bóle i zawroty głowy, bezsenność, niepokój, drżenie, zmęczenie, podrażnienie jamy ustnej i gardła, ból i ucisk w klatce piersiowej, suchy kaszel, trudności w oddychaniu, objawy przeziębienia, ból mięśni i stawów, problemy trawienne, suchość skóry i wiele innych negatywnych skutków. Palenie osłabia również zmysł węchu i smaku, upośledza słuch i przyspiesza starzenie, takie jak próchnica zębów i żółknięcie skóry” — wymienia Grażyna Belian.

Uzależnienie od nikotyny rozwija się szybciej u młodej osoby niż u dorosłego — może to nastąpić w ciągu kilku tygodni, nawet jeśli pali się tylko kilka papierosów dziennie, powiedziała.

„Palenie jest głównym czynnikiem ryzyka wielu chorób płuc, w tym przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej i raka płuc. Ponadto długotrwałe palenie może prowadzić do rozwoju innych nowotworów, takich jak rak krtani, płuc, żołądka lub wątroby” — powiedziała.

„Nikotyna zawarta w dymie papierosowym wpływa na ośrodki oddechowe i sercowe w mózgu, prowadząc do zwiększenia częstości akcji serca i ciśnienia krwi. Palacze są trzykrotnie bardziej narażeni na zawał serca” — dodała przedstawicielka NTAKD.

8.>>

NIE MA „ZDROWSZYCH” ALTERNATYW

Niektóre z głównych mitów otaczających palenie e-papierosów są takie, że nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia ani nie uzależniają. Przedstawicielka NTAKD zwróciła uwagę, że e-papierosy zwykle zawierają więcej nikotyny w płynie niż w tytoniu do palenia, a ilość zawartej w nich syntetycznej nikotyny często nie jest taka sama jak rzeczywista zawartość nikotyny.

Często uważa się, że palenie zmniejsza stres i sprawia, że ludzie czują się spokojni i zrelaksowani. Jednak w rzeczywistości składniki tytoniu nie relaksują, ale hamują kluczowe obszary ośrodkowego układu nerwowego, a uzależnienie od nikotyny ostatecznie uniemożliwia osobie zrelaksowanie się bez papierosa. „Powstaje błędne koło: pojawienie się stresu i przewyciężenie stresu staje się zależne od palenia. Ponadto nikotyna ostatecznie blokuje mediatory w komórkach mózgowych i zmniejsza możliwość odczuwania przyjemności” — powiedziała Belian.

Zwróciła uwagę, że nie ma czegoś takiego jak „łatwiejsze” palenie i że każde palenie jest szkodliwe. „Lekkie” papierosy są tak samo niebezpieczne jak każde inne. Palenie „łżejszych” papierosów wiąże się z większą ilością dymu.

„Palenie przerywane jest również szkodliwe — palenie od jednego do czterech papierosów dziennie już naraża na większe ryzyko zachorowania na raka płuc

Według NTAKD każde palenie jest szkodliwe, a ci, którzy chcą zerwać z nałogiem, powinni całkowicie rzucić palenie, zamiast szukać „zdrowszych” alternatyw **Fot. pexels.com**

lub choroby serca niż osoba niepaląca” — wyjaśniła zastępca dyrektora NTAKD.

BIERNE PALENIE JEST BAGATELIZOWANYM ZAGROŻENIEM

Oddychanie powietrzem zanieczyszczonym dymem tytoniowym znane jest jako bierne palenie.

Badanie sfinansowane przez Szwedzką Narodową Radę Zdrowia i Opieki Społecznej wykazało, że bierne palenie zabija co roku 603 000 osób niepalących na całym świecie.

W dłuższej perspektywie bierne palenie może zwiększyć ryzyko chorób serca o 25-30 proc., a chorób płuc

o 20-30 proc. — powodując raka płuc nawet u osób, które nigdy nie paliły. Zwiększa również ryzyko astmy o 40-60 proc.

Ostre skutki biernego palenia obejmują podrażnienie oczu, kichanie, katar, kaszel, nudności, bóle głowy i inne objawy.

„Najlepszym sposobem na uniknięcie biernego palenia jest całkowite rzucenie nałogu przez osoby palące. Jednak rzucenie palenia może być bardzo trudne i nie każdemu udaje się to za pierwszym razem. Dlatego, aby uniknąć biernego palenia przez innych, ważne jest, aby starać się nie palić w miejscach, w których przebywają ludzie, zwłaszcza dzieci i kobiety w ciąży, nie palić w pojazdach, nie palić w pomieszczeniach, nie palić w kawiarniach” — zaapelowała przedstawicielka departamentu.

Każda próba rzucenia palenia jest krokiem w kierunku osiągnięcia celu. Strona internetowa www.nerukysiu.lt zawiera przydatne informacje i porady w zależności od etapu rzucania palenia — od rozważań, przygotowań, działań, wsparcia, utrwalania nawyków lub nawrotu nałogu.

Więcej informacji na temat palenia, jego szkodliwości dla zdrowia i porad dla osób rzucających palenie można znaleźć na stronie NTAKD www.nerukysiu.lt.

Zam. 2700

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego

Eris: nowy wariant koronawirusa, który szerzy się błyskawicznie

Do Włoch dotarł w bardzo krótkim czasie nowy wariant koronawirusa o nazwie Eris, drugi najbardziej obecnie szerzący się na świecie — podał dziennik „Il Messaggero”. Według włoskich badań wariant ten nie jest bardziej niebezpieczny od innych mutacji. Cytowani przez gazetę eksperci zastrzegają, że nowy wariant

nie spowoduje nowej masowej fali Covid-19, ale — jak dodali — jest on bacznie obserwowany w związku z tym, że szerzy się błyskawicznie w wielu krajach i może być odporny na szczepienia. Zaznaczono, że dalszych badań wymaga ustalenie, czy może też wywołać poważne przypadki zachorowań.

Najczęstsze objawy zakażenia wariantem Eris to ból gardła, kichanie, katar kapiący z nosa i zatłoczony nos, suchy kaszel, ból głowy, chrypa, bóle mięśniowe, zakłócenia węchu. Warto zauważyć, że wśród symptomów tych nie ma gorączki.

■
PAP

37. Światowe Dni Młodzieży przeszły do historii. „Jesteście nadzieją na inny świat”

W ubiegłą niedzielę, 6 sierpnia, w Lizbonie dobiegło końca największe spotkanie katolickiej młodzieży z całego świata, XXXVII Światowe Dni Młodzieży. Do licznie zgromadzonych młodych ludzi na temat wiary i Kościoła przemawiał papież Franciszek, w prostych słowach przekazując najważniejsze przesłanie chrześcijaństwa. W tym wyjątkowym spotkaniu wzięło udział ponad 1,5 mln osób z ponad 220 krajów świata. W Lizbonie nie mogło zabraknąć również młodych Polaków z Litwy.

— W Światowych Dniach Młodzieży uczestniczyłam już po raz drugi. Po raz pierwszy wzięłam udział w tym wydarzeniu odbywającym się w Krakowie. Bardzo mi się spodobało, dlatego, kiedy otrzymałam propozycję wyruszenia do Lizbony, nie wahałam się ani chwili — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wilnianka Joanna Zawalska, która na ŚDM w Lizbonie wyruszyła z Wilna wspólnie z 30-osobową grupą neokatechumenalną. Głównymi wydarzeniami ŚDM były poranne spotkania refleksyjno-modlitwne w ramach katechez oraz mszy świętych w parafiach, a także liczne wydarzenia kulturalno-rozrywkowe organizowane pod nazwą Festiwalu Młodych.

— Spotkanie w Lizbonie zachwycało mnie swoim rozmachem, ponieważ spotkało się tu naprawdę bardzo dużo młodzieży z całego świata. Miło

jest, że pomimo tego, że mieszkamy na różnych kontynentach i mówimy różnymi językami, to mamy wiele wspólnego i jesteśmy w czymś podobni. Nie ma znaczenia, z którego krańca świata przybywa młodzież — wszędzie można spotkać dobrych wartościowych ludzi. To jest piękne, że młodzież z całego świata może połączyć wspólna idea — wskazuje nasza rozmówczyni, która poznała rówieśników z Meksyku, Ekwadoru, Portugalii, Hiszpanii czy Australii.

— Podczas tej pielgrzymki bardzo głęboko przemówiły do mnie słowa papieża. Wcześniej słyszałam je bardzo wiele razy, ale tym razem te słowa przemówiły do mnie na nowo, odkryłam ich nowe znaczenie — o duchowym wymiarze spotkania mówi Joanna.

XXXVII ŚDM były intensywnym czasem dla 86-letniego papieża Franciszka, dla którego wyprawa do Lizbony była 42. zagraniczną podróżą. Wziął udział w czterech wielkich spotkaniach z uczestnikami ŚDM; w każdym uczestniczyło od 500 tys. do 1,5 mln osób.

Franciszek mówił do młodzieży, że Kościół jest otwarty dla wszystkich i apelował o to, by szukała radości, była jej źródłem dla innych oraz by pomagała wstać innym z upadku. Przestrzegwał młodych ludzi przed odchodzeniem na „życiową emeryturę”. W Fatimie w milczeniu papież modlił

się o pokój. Nie przeczytał przygotowanego tekstu modlitwy w tej intencji. Wybrał cichą modlitwę. „To była modlitwa w milczeniu, z bólem” — wyjaśnił Watykan.

W pierwszym przemówieniu, do władz i przedstawicieli społeczeństwa Portugalii, Franciszek bezpośrednio nawiązał do wojny na Ukrainie. „Patrząc z żarliwym uczuciem na Europę, w duchu dialogu, który ją charakteryzuje, chciałoby się zapytać: dokąd żeglujesz, jeśli nie oferujesz dróg pokoju, twórczych dróg, by położyć kres wojnie na Ukrainie i tyłu konfliktom, które wykrwawiają świat?” — mówił.

„Nie lękajcie się”, „mieście odwagę” — apelował papież Franciszek podczas mszy św. na zakończenie ŚDM w Lizbonie w niedzielę. Wzięło w niej udział 1,5 mln osób, podobnie jak w sobotnim czuwaniu. „Was, młodych, Kościół i świat potrzebują tak jak ziemia deszczu” — podkreślił papież. „Jesteście znakiem pokoju dla świata. Jesteście świadkami tego, jak narodowości, języki i historie mogą łączyć, a nie dzielić; jesteście nadzieją na inny świat” — mówił do uczestników mszy w parku nad rzeką Tag.

Papież ogłosił, że następne Światowe Dni Młodzieży odbędą się w Seulu w Korei Południowej w 2027 r. ■

Anna Pieszko
(na podst. inf. wł, PAP)

Uczestnicy ŚDM z Litwy w Madrycie u grobu Sługi Bożej Carmen Hernandez, współinicjatorce Drogi Neokatechumenalnej
Fot. archiwum prywatne J. Z.

Przyjaźń krzepnie: Myślibórz podpisał list intencyjny z Oranami

Leszek Wątróbski

Gmina Myślibórz (zachodniopomorskie) prowadzi partnerską współpracę z dwoma miastami niemieckimi — Soltau i Neuhardenberg (Dolna Saksonia) oraz z Kownem na Litwie, z którym w dniu 18 listopada 1996 r. podpisała porozumienie o współpracy w zakresie działalności kulturalnej, edukacyjnej, sportowej, turystycznej i gospodarczej. Myśliborska delegacja gościła wówczas w Ministerstwie Kultury RL, gdzie uzgodniono stanowisko w sprawie otoczenia opieką przez władze miejsc pamięci narodowych — polskich znajdujących się na Litwie i litewskich w Polsce. Działania te dotyczą głównie sprawowania opieki nad grobem polskiego poety Władysława Syrokomli, który znajduje się na cmentarzu na Rossie w Wilnie, i muzeum poety na Litwie, a w Polsce — sprawowania opieki nad zespołem pomnikowym w Pszczelniku poświęconym tragicznej śmierci bohaterów lotników litewskich Steponasa Dariusza i Stasysa Girėnasa.

W lipcu br. 2023 Myślibórz podpisał list intencyjny z kolejnym miastem na Litwie — Oranami (litewską Varėną). Uroczystość miała miejsce w sali konferencyjnej przy Urzędzie Stanu Cywilnego, gdzie odbywają się sesje myśliborskiej Rady Miejskiej. Stronę litewską reprezentowali mer Oran Algis Kašėta, który przez wiele lat zasiadał w litewskim parlamencie, pełniąc w nim również funkcję wiceprzewodniczącego, oraz wicemer Tomas Šimukonis. Stronę polską reprezentowali burmistrz Myśliborza Piotr Sobolewski i jego zastępca Przemysław Klityński. Obecni byli także: konsul honorowy Litwy w Szczecinie Wiesław Wierchoś, starosta myśliborski Andrzej Potyra i przewodniczący Rady Miejskiej w Myśliborzu Marek Antczak.

Gmina Myślibórz (zachodniopomorskie) podpisała list intencyjny z Oranami. Współpraca będzie odbywać się w zakresie wykształcenia, kultury, sportu i turystyki.

List intencyjny podpisali: wicemer Oran (pierwszy z lewej) Tomas Šimukonis, mer Oran Algis Kašėta, burmistrz Myśliborza Piotr Sobolewski i jego zastępca Przemysław Klityński **Fot. autor**

Reprezentanci obu samorządów wyrazili przekonanie, że rozpoczynająca się współpraca przyczyni się do wzbogacenia społecznego, kulturalnego i gospodarczego życia obu samorządów. Niniejszym przedstawiciele obu samorządów zamierzają wspierać działania dotyczące wzbogacania i pielęgnowania kontaktów w zakresie wykształcenia, kultury, sportu i turystyki, a także tworzenia możliwości wspólnego poznania się i wymiany poglądów między mieszkańcami obydwu samorządów.

Orany to historyczny niezwykle malowniczo położony region na południowym krańcu Litwy. Na tym terenie znajduje się również miejsce upamiętniające jednego z przywódców powstania styczniowego, płk. Ludwika Narbutta. Miasto Orany zostało założone w roku 1862 przy stacji kolejowej Orany linii Kolei Warszawsko-Petersburskiej. Od roku 1926 w Oranach stacjonował 23. batalion graniczny, który trzy lata później został przemianowany na batalion KOP „Orany”. W sierpniu 1939 r. batalion sformował dowództwo 134. pułku piechoty. 21

września 1939 r. w Oranach grupa dowodzona przez płk. Kazimierza Rybickiego stoczyła walkę z oddziałem pancernym Armii Czerwonej, po czym wycofała się w kierunku Druskiennik. Do roku 1939 miasto znajdowało się na obszarze powiatu wileńsko-trockiego ówczesnego województwa wileńskiego. Po zakończeniu II wojny światowej, do 1 listopada 1946, z rejonu orańskiego w obecne granice Polski przesiedlono 2,4 tys. Polaków, natomiast ponad 10,4 tys. wciąż pozostawało w tamtejszym rejonie. Współcześnie w Oranach wciąż zamieszkuje Polacy, według danych z 2011 stanowiący 5,17 proc. mieszkańców tego miasta. ■

Współpraca będzie dotyczyła także sprawowania opieki nad miejscami pamięci, m.in. nad grobem Syrokomli na Litwie i nad zespołem pomników poświęconych Dariuszowi i Girėnasowi w Polsce.

Mimo wakacji Teatr „Studio” nie zwalnia tempa

Justyna Giedrojc

— Lato zawsze było dla nas intensywnym czasem, ale w tym roku mieliśmy wyjątkowo dużo wjazdów. Bardzo sympatyczny był wyjazd i udział w Festiwalu Dziedzictwa Kresów 2023, który odbywał się Horyńcu-Zdroju. Spotkaliśmy się tam ze swoimi przyjaciółmi z Polskiego Ludowego Teatru we Lwowie, których zawsze miło jest nam widzieć. Publiczności zaprezentowaliśmy spektakl „Na wileńskiej ulicy”. Co prawda, mieliśmy trudności z tym przedstawieniem — odszedł śp. Czesław Sokółowski, który ponad 30 lat grał główną rolę w tym spektaklu. Zamieniła go młoda aktorka i wokalistka Ewa Rawłuszewicz, już znana poza granicami nie tylko Litwy, ale i Polski. Jest laureatką kilku konkursów europejskich. Udział w spektaklu wzięła też Ewelina Saszenko, która bardzo nas wyręczyła. Przedstawienie, a wręcz jego repremiera, inne niż dotychczas, ale się odbyło. Widzowie witali nas bardzo serdecznie, ze szczególnym sentymentem — opowiada Lila Kiejzik, kierowniczką i reżyserką Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie.

BOGATA I RÓŻNORODNA OFERTA

Teatr szykuje się też do IV Międzynarodowego Festiwalu Sztuk „TRANS/MISJE Balticum”, który odbędzie się w dniach 15–17 września w Trokach, Wilnie i Miednikach.

— Wezmą w nim udział artyści, muzycy, aktorzy z Litwy, Łotwy, Polski, Ukrainy. Trwają także przygotowania do XI Międzynarodowego Festiwalu „Wileńskie Spotkania Sceny Polskiej”, który odbędzie się w dniach 9–13 listopada. Udział w nim wezmą polskie teatry z USA, Wielkiej Brytanii, Czech, Litwy i oczywiście z Polski. Będzie też teatr z Ukrainy, ze Lwowa. Szykujemy dla naszych wi-

Tegoroczne lato dla Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie jest niezwykle pracowite. Teatr prezentuje swoje spektakle na festiwalach, bierze udział w projektach, szykuje się do kolejnego tournée.

Polski Teatr „Studio” w Wilnie po 63 latach działania otrzymał miano teatru zawodowego

dów bogatą i różnorodną ofertę teatralną — zapewnia Lila Kiejzik.

W ramach tego wydarzenia Polski Teatr „Studio” zaprezentuje spektakl „Noc Helwera” w reżyserii Jonasa Vaitkusa, z rolami Agnieszki Rawdo (Klara) i Edwarda Kiejzika (Helver).

WSPÓŁPRACA Z TEATREM IM. JULIUSZA OSTERWY

— Mamy też zamiar zagrać ponownie w Polsce. W czerwcu, w ramach projektu Fundacji Pomysłodajnia „Teatr polski poza Polską w Polsce” w Instytucie Teatralnym zaprezentowaliśmy spektakl „Noc Helwera”. Występ ten zorganizowała fundacja, współfinansowało Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodowego RP. W Warszawie za pośrednictwem Ministerstwa Kultury RP nawiązaliśmy współpracę z Teatrem im. Juliusza Osterwy w Lublinie. W dniach 12–15

sierpnia planujemy odwiedzić Pułtusk, gdzie przewidziane są występy w historycznym zamku. Zagramy tam spektakle „Na wileńskiej ulicy” oraz „Zapiski oficera Armii Czerwonej”. Jest to efekt naszej współpracy z Krakowskim Teatrem Komedia. W końcu miesiąca jedziemy do wyżej wspomnianego Lublina, do Teatru im. Juliusza Osterwy, gdzie mamy podpisać umowę o współpracę — kontynuuje kierowniczką teatru „Studio”.

SPEKTAKL W NIECODZIENNYM WYDANIU

Spektakl „Zapiski oficera Armii Czerwonej” (reż. Sławomir Gaudyn) Polski Teatr „Studio” zaprezentuje w Wilnie 17 września, w dniu sowieckiej agresji na Polskę w 1939 r.

12.>>

— Spektakl będzie częścią IV Międzynarodowego Festiwalu Sztuk „TRANS/MISJE Balticum” i zaprezentowany zostanie w niecodziennym wydaniu, albowiem zagrany będzie w piwnicach Pałacu Paców. Tam zresztą założony został teatr w 1960 r. Za sowieków mieścił się tam Klub Łączności, obecnie Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej. Spektakl grany w tak symbolicznym miejscu odbędzie się dzięki uprzejmości J.E. Ambasadora RP na Litwie Konstantego Radziwiłła — opowiada rozmówczyni.

Z myślą o najmłodszych widzach we wrześniu w Domu Kultury Polskiej w Wilnie pokazany zostanie spektakl „Kopciuszek”.

WYJAZD ZA OCEAN

Kolejne wydarzenie zaplanowane na wrzesień to wyjazd do Stanów Zjednoczonych.

— Wystąpimy w Chicago, gdzie jest największa w Ameryce Polonia. W polskim teatrze „Teatr Nasz” zagramy spektakl „Na Wileńskiej ulicy”. W listopadzie, w ramach XI Międzynarodowego Festiwalu „Wileńskie Spotkania Sceny Polskiej, teatr z Chicago wystąpi w Wilnie z dwoma spektaklami, w języku polskim i angielskim. Zaprezentujemy więc „amerykańskich Polaków” — dzieli się planami kierowniczka teatru.

WILNO PONOWNIE MA POLSKI ZESPÓŁ ZAWODOWY

W maju br. Polski Teatr „Studio” w Wilnie po 63 latach działania otrzymał miano teatru zawodowego. Po 80 latach Wilno ponownie ma polski zespół zawodowy. To praca kilku pokoleń i ukoronowanie wysiłków założycielki teatru, dr Janiny Stróżanowskiej. Polski Teatr „Studio” w swojej historii wystawił ponad 90 spektakli. Aktorzy marzą o graniu na scenie Teatru na Pohulance, gdzie kiedyś występowali między innymi Hanka Ordonówna, Hanka Bielicka czy Aleksander Zelwerowicz.

— Jako teatr zawodowy jesteśmy gotowi i mamy już pomysł

W maju w Wileńskim Teatrze Starym odbyła się premiera spektaklu „Ordonówna” w reżyserii Lili Kiejzik. W rolę Hanka Ordonówny wcieliła się znana wokalistka Ewelina Saszenko

na pełną, obustronną i wygodną wielokulturową współpracę z dyrekcją Teatru Starego i nowym kierownikiem Audronisem Imbrasasem — zaznacza Lila Kiejzik.

Teatr „Studio” jest m.in. organizatorem trzech międzynarodowych festiwali teatralnych. Na swoim konczie ma też siedem spektakli teatru telewizji, które

emitowały TVP Wilno, TVP Kraków oraz TVP Kultura. Obecnie teatr pracuje nad kolejną sztuką telewizyjną „Noc Helvera” w reżyserii Jonasa Vaitkusa i realizacji Dariusza Pawelca.

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO

Lila Kiejzik i Edward Kiejzik na spotkaniu z Piotrem Glińskim, wicepremierem Rządu RP, ministrem kultury i dziedzictwa narodowego RP w czerwcu br.

Fot. arch. wł. Polskiego Teatru „Studio”

Konflikty między ruchem „suwerenów” a instytucjami państwowymi

Mindaugas i Ieva Vilčinskasowie, którzy porwali troje swoich dzieci w Kownie, nazywają siebie „suwerenami”. Nie przestrzegają prawa Republiki Litewskiej, odmawiają posiadania dokumentów państwowych, nie pozwalają dzieciom chodzić do szkoły.

Honorata Adamowicz

Według Departamentu Bezpieczeństwa Państwa (lit. Valstybės Saugumo Departamentas, VSD) podobną filozofię wyznaje jeszcze kilkuset mieszkańców Litwy.

ANTYPAŃSTWOWY EKSTREMIZM

O sprawie Vilčinskasów zrobiło się głośno w ubiegłym miesiącu. 18 lipca w Kownie małżonkowie Mindaugas i Ieva Vilčinskasowie bezprawnie wywieźli trójkę swoich dzieci z ośrodka opieki „Pastogė”. Prawa ojcowskie są im ograniczone przez sąd, zaś opieka nad dziećmi została scedowana na dom zastępczy. Mindaugas Vilčinskas zrzekł się obywatelstwa Republiki Litewskiej, dlatego ani on, ani jego dzieci nie mają ważnych dokumentów. Mężczyzna nie przyznaje państwa ani instytucji państwowych, uważa Unię Europejską za organizację komercyjną, a także twierdzi, że jego rodzina nie jest własnością Republiki Litewskiej. Nazywa siebie „żywą, wolną osobą” lub „suwerenem”.

„Mindaugas i Ieva Vilčinskasowie, którzy wprowadzili swoje dzieci, kierują się antypaństwową ideologią ekstremistyczną, która zaprzecza istnieniu państwa. Nazywający siebie »suwerenami« nie uznają decyzji instytucji państwowych i są przekonani, że mogą nie przestrzegać praw zapisanych w ustawodawstwie” — poinformował dziennikarzy Departament Bezpieczeństwa Państwa.

POŚCIG ZA UCIEKINIERAMI

Vilčinskasowie z trójką dzieci próbowali nielegalnie przekroczyć granicę Litwy i uciec na Białoruś, zostali jednak zatrzymani w dniu 1 sierpnia. Funkcjonariusze Straży Granicznej,

„Ruch »suwerenów« powstał w Stanach Zjednoczonych Ameryki około 1970 r. i był związany z różnymi ruchami religijnym” — wyjaśnia Alfredas Buiko

Fot. fsf.vu.lt

Alfredas Buiko, wykładowca filozofii na Wileńskim Uniwersytecie Technicznym, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że „suwereni” są ruchem, do którego należą ludzie przekonani, że nie są zobowiązani do posłuszeństwa państwu i jego aparatowi władzy. Ruch powstał w Stanach Zjednoczonych Ameryki około 1970 r. i był związany z różnymi ruchami religijnymi.

wykonując służbę w dzielnicy Ignalina w pobliżu wsi Kačergiškės, zatrzymali do kontroli samochód marki Ford Focus z niemieckimi tablicami rejestracyjnymi. Kiedy funkcjonariusze sprawdzili dokumenty w bazie danych, okazało się, że są fałszywe.

Zdając sobie sprawę z podejrzeń pograniczników, mężczyzna, kierując autem z dużą prędkością, próbował przekroczyć granicę. Straż Graniczna błyskawicznie zareagowała i zaczęła ścigać uciekinierów. Po około kilometryrce pościgu, tuż przy granicy państwowej, uciekinierów udało się zatrzymać — samochód uderzył w fizyczną barierę i ugrzązł w bagnie.

ZMIANA PRZEKONAŃ PODCZAS PRZESŁUCHANIA

Podczas przesłuchania Mindaugas Vilčinskas powiedział, że zrzeka się swoich przekonań i zasadniczo zmienia swoje nastawienie. Nie mówił już o byciu „żywą, wolną osobą”, obiecał, że zrobi wszystko, aby odzyskać dzieci i postara się otrzymać dokument tożsamości dla siebie i członków swojej rodziny dzieci.

14.>> NARODZINY RUCHU ZA ATLANTYKIEM

Alfredas Buiko, wykładowca filozofii na Wileńskim Uniwersytecie Technicznym, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że „suwereni” są ruchem, do którego należą ludzie przekonani, że nie są zobowiązani do posłuszeństwa państwu i jego aparatowi władzy. Ruch powstał w Stanach Zjednoczonych Ameryki około 1970 r. i był związany z różnymi ruchami religijnymi.

— „Suwereni” są przekonani, że nie muszą przestrzegać praw, że są ludźmi wolnymi. Ich przekonania skutkują tym, że dosyć często są karani mandatami — których, co prawda, nie płacą — ale bywają też przypadki, gdy dochodzi do fizycznego konfliktu z funkcjonariuszami. Trudno powiedzieć, czy na Litwie mamy kilkaset osób należących do tego ruchu, którzy szczerze w to wierzą. To znaczy, że są gotowi pójść na konflikt zbrojny z przedstawicielami państwa litewskiego, żeby bronić swoich przekonań — rozważa nasz rozmówca.

„Suwereni” często wyróżniają się agresywnym zachowaniem, prowokują i obrażają przedstawicieli instytucji państwowych, są zaangażowani w „papierowy terror” (bezsensowną i długotrwałą korespondencję lub spory sądowe z instytucjami państwowymi), nie stosują się do uzasadnionych żądań funkcjonariuszy policji. Agresywne zachowanie to brutalne ataki, wywoływanie zamieszek czy nawet aktów terrorystycznych.

— Na Litwie „suwereni” to raczej nie ruch, ale subkultura. Nie myślę, że ci, którzy zaliczają siebie do „suwerenów”, mogą być niebezpieczni dla państwa litewskiego. Chociaż jeżeli będzie jakaś współpraca tego ruchu z Rosją, to niebezpieczeństwo może być realne. „Suwereni” na Litwie to dobra gleba dla antylitewskiej, antypaństwowej, antynatowskiej i antyeuropejskiej postawy — zaznacza Alfredas Buiko.

RUCH „SUWERENÓW” POPULARNY W PANDEMII

Podczas pandemii ruch „suwerenów” stał się popularny, ponieważ

stworzył iluzję, że, będąc „suwerenem”, można uniknąć ograniczeń pandemicznych. Po zniesieniu restrykcji wprowadzonych w czasie pandemii popularność idei spadła. Prawdopodobnie liczba członków ruchu na Litwie nie rośnie, ale część z nich nadal aktywnie wchodzi w konflikt z instytucjami państwowymi. „W różnych państwach różne grupy »suwerenów« są zjednoczone przez nieuznawanie instytucji państwowych i odrzucanie praw. Stając się »suwerenami«, zrzekają się obowiązków obywatela (np. płacenia podatków) i dokumentów wystawianych przez państwo, rozwiązują umowy, nie uznają orzeczeń sądowych (często nie płacą mandatów) i tym samym bezskutecznie próbują uniknąć kary więzienia, produkują własne dokumenty i inne znaki, które są wydawane przez władze (często tablice rejestracyjne samochodów), nielegalnie przejmują na własność nieużywane grunty lub nieruchomości, próbują legalnie lub nielegalnie zdobyć broń” — informuje Departament Bezpieczeństwa Państwa.

„SUWERENI” NA LITWIE

Na Litwie kilkuset mieszkańców identyfikuje się z „suwerenami”, a bardziej aktywnych jest kilkudziesięciu. Oni też uważają się za obywateli ZSRS lub Litewskiej Socjalistycznej Republiki Sowieckiej. Niektórzy z nich publicznie

wyrażają nostalgię za czasami sowieckimi, szacunek dla pomników poświęconych żołnierzom radzieckim. Wcześniej współpracowali z prokremlowskimi propagandystami na Litwie, odwiedzali Białoruś, aby „poprawić” stosunki dwustronne i zaakceptować tamtejszy reżim. „Suwereni” na Litwie dążą również do zerwania więzi z instytucjami państwowymi i prywatnymi firmami (np. zamykają rachunki bankowe), produkują własne dokumenty, a państwowe dokumenty i znaki wydane przez państwo (np. tablice rejestracyjne) oddają. Kiedy rozpoczęła się pandemia niektórzy z tych, którzy uważali się za „suwerenów” i łamali prawo, zostali ukarani za nieprzestrzeganie ograniczeń i nieprzestrzeganie uzasadnionych żądań urzędników. Ramūnas Matonis, kierownik działu ds. komunikacji w Departamencie Policji, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział o styczności z przedstawicielami ruchu „suwerenów”.

— Dosyć rzadko, ale funkcjonariusze także mają problemy z tym ruchem. Najczęstsze problemy powstają z powodu naruszeń przepisów ruchu drogowego i niepłacenia grzywnien, nieużywania tablic rejestracyjnych pojazdów — mówi przedstawiciel policji.

TVP
WILNO

Samochód uciekinierów uderzył w fizyczną barierę i ugrzązł w bagnie Fot. VSAT

Biznes w Rosji oznacza finansowanie inwazji w Ukrainie?

140 spółek z litewskim kapitałem działa nadal na rosyjskim rynku. Posłanka Dovilė Šakalienė postuluje stworzenie litewskiej wersji „listy wstydu”, ponieważ każda współpraca gospodarcza z Rosją oznacza finansowanie inwazji w Ukrainie.

Antoni Radczenko

Dziennik gospodarczy „Verslo žinios” w ubiegłym tygodniu opublikował wyniki śledztwa dziennikarskiego, które zostało przeprowadzone wspólnie z „Aripaev” i „Delovyje Vedomosti”. Ze śledztwa, które polegało na zbadaniu dostępnych rosyjskich rejestrów, wynika, że 140 spółek z litewskim kapitałem nadal nie wycofało się z rosyjskiego rynku mimo trwającej od ponad roku wojny w Ukrainie.

Pod tym względem prym wiodą dwie spółki, Vičiūnų grupe i VG Holding, które należą do mera Kowna Visvaldasa Matijošaitisa i jego partnera biznesowego Liudas Skėrusa. Z danych uzyskanych przez dziennikarzy wynika, że te dwa podmioty gospodarcze mają 8 spółek-córek działających w Rosji, których obrót w ubiegłym roku wyniósł 368 mln, a dochód ponad 37 mln euro. Matijošaitis kilkakrotnie zapewniał, że chce pozbyć się swych rosyjskich aktywów, ale nadal tego nie uczynił. Poza tym nadal na rosyjskim rynku działają: Hanner, Teltonika, BOD Lenses.

GIGANCI Z WŁOCH I FRANCJI NA „LIŚCIE WSTYDU”

Od rozpoczęcia pełnowymiarowej wojny z Ukrainą Uniwersytet w Yale publikuje, odnawianą co kilka miesięcy, tzw. „listę wstydu”, na której znajdują się nazwy spółek, które mimo sankcji nadal prowadzą interesy z Rosją. Obecnie na tej liście znajduje się 200 korporacji. Między innymi są tam tacy giganci, jak Benetton oraz Calzedonia z Włoch czy francuskie Auchan, chociaż większość stanowią koncerny azjatyckie.

„Jakakolwiek działalność gospodarcza prowadzona w Rosji jest bezpośrednim finansowaniem wojny” – mówi Dovilė Šakalienė **Fot. Olga Posaškova, lrs.lt**

W tym wypadku jestem zdania, że wspólnymi siłami musimy znaleźć odpowiednie rozwiązanie dotyczące informowania konsumentów o tym, że pewne spółki nie przerwały swojej współpracy z Rosją.

W przypadku Polski na „liście wstydu” znalazła się tylko jedna spółka, Makrochem S.A., która zajmuje się sprzedażą sadzy wykorzystywanej głównie do produkcji opon oraz w przemyśle gumowym. Jak udało się dowiedzieć dziennikowi „Rzeczpospolita”, spółka zamierza całkowicie zrezygnować z dostaw surowca z Rosji 1 lipca 2024 r.

Zdaniem posłanki oraz członkini sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, Dovilė Šakalienė, taka lista przydałaby się również Litwie.

— Jestem przekonana, że taka lista jest całkiem dobrym pomysłem. Rozmawialiśmy o tym kilka razy w różnych formatach, na przykład podczas posiedzenia naszego komitetu czy w trakcie rozmów z rządem. Zawsze powstawały pytania: jak mamy to zrobić i sformułować, kiedy biznes nie wycofał się i nadal współpracuje z Rosją; czy jest jakaś forma współpracy, którą mamy prawo i obowiązek upublicznić? Moim zdaniem, z uwagi na te wszystkie elementy techniczne, ta sprawa niewspółmiernie się wydłużyła.

16.>>

Jestem przekonana, że w tym miejscu na pewno można znaleźć rozwiązanie, jeśli jest odpowiednia wola polityczna. Mam szczerą nadzieję, że już jesienią uda się to zrobić — komentuje Šakalienė dla „Kuriera Wileńskiego”.

POTRZEBNA JEST WIĘKSZA SAMOŚWIADOMOŚĆ

Zdaniem polityczki stanowisko niektórych litewskich przedsiębiorców w tej kwestii jest co najmniej niestosowne.

— Inwazja Rosji w Ukrainie oraz inne jej działania wskazują, że rosyjska polityka imperialna się nie zmienia. Nadal słyszymy groźby pod adresem naszego państwa i regionu. Oceniając to z punktu widzenia państwa, z pewnością takie działania nie należą do dobrej praktyki. Z drugiej strony, widzimy, że niestety podmioty biznesowe z Zachodu na różne sposoby współpracują z Rosją w wielu aspektach. Oczywiście zmiany są olbrzymie w tej kwestii. Rosja w dużym stopniu teraz jest izolowana. Tym niemniej, widzimy, że bardzo ważne elementy, na przykład związane z elektroniką, nadal trafiają na rynek rosyjski. Są wykorzystywane w przemyśle zbrojeniowym. To oczywiście powoduje duże zaniepokojenie — podkreśla Šakalienė.

Posłanka zaznaczyła, że w ograniczeniu działalności biznesowej w wielu przypadkach państwo ma związane ręce.

— Jesteśmy krajem demokratycznym. W pewnych wypadkach parlament po prostu nie może wywierać presji na biznes. Co możemy zrobić? Przede wszystkim o tym mówić. Próbować zrozumieć jeden drugiego. Starać się zrozumieć, w jak ciężkim, pod względem bezpieczeństwa, znajdujemy się okresie oraz jakie zagrożenia czyhają na Litwę. W pewnych sprawach te kwestie jeszcze bardziej się zaostrzyły. Tu chodzi mi o takie zjawiska, jak przeniesienie się Grupy Wagnera, czy dyslokacja broni jądrowej na Białorusi. Zagrożeniem są też plany władz

Spółki należące do Visvaldasa Matijošaitisa nadal prowadzą interesy w Rosji
Fot. Augustas Didžgalvis, Wikipedia

Rosji dotyczące wzmocnienia zachodniego okręgu wojskowego, który leży tuż przy naszych granicach. Przedsiębiorcy musieliby wykazać się większą samoświadomością w tej sprawie — ocenia rozmówczynie.

OBCHODZENIE SANKCJI I FINANSOWANIE WOJNY

Dovilė Šakalienė powiedziała w rozmowie z naszym dziennikiem, że Unia Europejska będzie dalej zaostrzać politykę sankcyjną wobec Federacji Rosyjskiej. Jej zdaniem sankcje muszą zaaprobować wszystkie kraje członkowskie, ponieważ wprowadzanie sankcji pojedynczo przez państwa nie ma większego sensu.

— Dajmy na to, jeśli sankcje na pewne towary czy dziedziny wprowadzi tylko Litwa, a inne kraje nie wprowadzą żadnych ograni-

W przypadku Polski na „liście wstydu” znalazła się tylko jedna spółka, Makrochem S.A., która zajmuje się sprzedażą sadzy wykorzystywanej głównie do produkcji opon oraz w przemyśle gumowym.

czeń, to wówczas przedsiębiorcy będą mieli bardzo łatwe sposoby w obejściu tych sankcji. Zresztą te schematy w obejściu sankcji, niestety, działają też dzisiaj. Dlatego czymś bardzo ważnym jest działanie na poziomie Unii Europejskiej — dzieli się refleksjami posłanka.

Jej zdaniem, trzeba też mieć na uwadze, jaki wpływ wprowadzone ograniczenia mają na nasze społeczeństwo.

— W tym wypadku jestem zdania, że wspólnymi siłami musimy znaleźć odpowiednie rozwiązanie dotyczące informowania konsumentów o tym, że pewne spółki nie przerwały swojej współpracy z Rosją. Na przykład może być odpowiedni komunikat, że ten produkt jest wyprodukowany przez podmiot, który nadal prowadzi interesy z Rosją. W tym miejscu chciałabym zwrócić uwagę, że jakkolwiek prowadzona działalność gospodarcza na terenie Rosji jest bezpośrednim finansowaniem wojny w Ukrainie. Te firmy, które tam działają, płacą tam podatki, które wędrują do budżetu Rosji, dzięki czemu w tej chwili jest prowadzona inwazja w Ukrainie — dodaje polityczka. ■

Najczęstsze przyczyny zgonów na Litwie – choroby krążenia i nowotwory złośliwe

Centrum Informacji Zdrowotnej Instytutu Higieny przygotowało zbiorcze dane dotyczące przyczyn śmierci mieszkańców Litwy zmarłych w 2022 r.

Jak wynika z udostępnionego raportu, w ubiegłym roku głównymi przyczynami zgonów były choroby układu krążenia, nowotwory złośliwe, COVID-19 i zewnętrzne przyczyny. Stanowiło to 82,4 proc. wszystkich przyczyn zgonów.

Na Litwie w 2022 r. zmarło 42 884 osoby, czyli o 4 862 osoby mniej niż w 2021 r. Z danych Centrum Informacji Zdrowotnej Instytutu Higieny wynika, że ponad połowa zmarła z powodu chorób układu krążenia, co stanowi 52,5 proc. wszystkich zgonów, 18,4 proc. z powodu nowotworów złośliwych, 6,1 proc. z powodu COVID-19 i 5,4 proc. z zewnętrznych przyczyn.

PRZYCZYNY ŚMIERCI U MĘŻCZYZN

W ubiegłym roku na Litwie zmarło 20 457 mężczyzn, w porównaniu z 2021 r. – o 2 432 mniej. Śmiertelność

mężczyzn w 2022 r. wyniosła 1 548,4 przypadków na 100 tys. mężczyzn (1 752,9 przypadków w 2021 r.). „Najwięcej (46 proc.) mężczyzn zmarło z powodu chorób układu krążenia, z czego 61,3 proc. zmarło z powodu choroby niedokrwiennej serca, 21,2 proc. z powodu chorób naczyń mózgowych” – czytamy w raporcie Centrum Informacji Zdrowotnej.

Od nowotworów złośliwych w 2022 r. na Litwie zmarło 4 278 mężczyzn, co stanowi 20,9 proc. wszystkich zmarłych. Większość mężczyzn zmarła z powodu nowotworów złośliwych tchawicy, oskrzeli i płuc, gruczołu krokowego i żołądka. Około 8 proc. (1 658) zmarłych odeszło z powodu zewnętrznych przyczyn śmierci. Spośród nich 60,5 proc. zmarło w wyniku nieszczęśliwych wypadków (m.in. wypadków drogowych, upadków, utonięć, przypadko-

wych zatruć). Z powodu zewnętrznych przyczyn zmarło 2,4 razy więcej mężczyzn niż kobiet.

Centrum Informacji Zdrowotnej zauważa również, że 1 260 mężczyzn (6,2 proc. ogółu zmarłych mężczyzn) zmarło na COVID-19. W porównaniu z 2021 r. śmiertelność mężczyzn spadła 2,6 razy. Tymczasem choroby układu pokarmowego stanowiły 5,6 proc. przyczyn zgonów wśród mężczyzn, z ich powodu zmarło 1 153 mężczyzn.

ŚMIERTELNOŚĆ WŚRÓD KOBIET

W 2022 r. na Litwie zmarło 22 427 kobiet, w porównaniu z 2021 r. – o 2 430 mniej. Centrum Informacji Zdrowotnej podaje, że najwięcej kobiet (58,4 proc.) zmarło z powodu chorób układu krążenia.

19.>>

■ Regularne ćwiczenia zmniejszają ryzyko wystąpienia wielu chorób cywilizacyjnych

W 2022 r. nowotwór złośliwy był przyczyną śmierci 4 278 mężczyzn. Większość zmarła z powodu raka tchawicy, oskrzeli i płuc

18.>>

Śmiertelność z powodu chorób układu krążenia w 2022 r. wyniosła 866,8 przypadków na 100 tys. kobiet (w 2021 r. — 883,3 przypadków). Z powodu nowotworów złośliwych w 2022 r. zmarło 3 621 kobiet, co stanowi 16,1 proc. wszystkich zmarłych kobiet. Spośród nich największa liczba zgonów dotyczyła nowotworów piersi, okrężnicy i trzustki.

Trzecią przyczyną zgonów kobiet była choroba COVID-19. W 2022 r. zmarło na nią 1 346 kobiet (6 proc.). Śmiertelność z powodu koronawirusa w ostatnich latach wynosiła 89,1 przypadków na 100 tys. kobiet i zmniejszyła się o 2,8 razy w porównaniu z 2021 r. Na czwartym miejscu wśród przyczyn śmierci u kobiet są choroby układu pokarmowego. Z ich powodu w 2022 r. zmarły 1 053 kobiety, co stanowi 4,7 proc.

PRZYCZYNY ŚMIERCI LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM

W 2022 r. 23 proc. wszystkich zgonów nastąpiło wśród mieszkańców w wieku 16-64 lat (34,5 proc. zgonów mężczyzn i 12,8 proc. kobiet). Najwyższy odsetek zgonów wśród mężczyzn w wieku produkcyjnym spowodowany był chorobą niedokrwienną serca (18,8 proc.), nowotworami narządów

trawiennych (7,1 proc.) i chorobami wątroby (6,9 proc.). Liczba zmarłych kobiet w wieku produkcyjnym była 2,4 razy mniejsza niż liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym. 11,1 proc. kobiet w wieku 16-64 lat zmarło z powodu choroby niedokrwiennej serca, 10,2 proc. — nowotworów narządów trawiennych, 9,2 proc. z powodu chorób wątroby.

PRZYCZYNY ŚMIERCI U DZIECI

W 2022 r. zmarło 58 dzieci w wieku od 1 do 17 lat — 35 chłopców i 23 dziewczynki. Głównymi przyczynami zgonów u dzieci były zewnętrzne przyczyny (37,9 proc.), nowotwory złośliwe (15,5 proc.) i choroby układu nerwowego (12,1 proc.). W 2022 r. 22 dzieci (16 chłopców i 6 dziewczynek) zmarło z przyczyn zewnętrznych, czyli o 15,4 proc. mniej niż w 2021 r.

W 2022 r. zmarło 67 dzieci poniżej 1 roku życia, w porównaniu z 2021 r. — o 6 mniej. Wskaźnik umieralności niemowląt w 2022 r. to 30,1 przypadków na 1 000 żywych urodzeń (w 2021 r. 31 przypadków). Głównymi przyczynami śmierci niemowląt były choroby okresu okołoporodowego (40,3 proc.) i wady wrodzone (40,3 proc.).

Opr. A.P. na podst. hi.lt
Fot. Marian Paluszkiewicz

Litwa: roczna inflacja wyniosła w lipcu 7,4 proc.

W lipcu na Litwie miesięczna deflacja wyniosła 0,2 proc. Deflację odnotowano trzeci miesiąc z rzędu. Roczna inflacja w lipcu — w porównaniu do lipca ub. r. — wyniosła 7,4 proc., podała Państwowa Agencja Danych.

Przypomnijmy, szczyt rocznej inflacji był we wrześniu ub. r. (24,1 proc.).

Największy wpływ na miesięczną deflację — spadek ogólnego poziomu cen — miał spadek cen odzieży, prądu, paliwa stałego i warzyw. W lipcu w porównaniu do czerwca średnio o 3,6 proc. spadły ceny mieszkań, wody, prądu, gazu. Najbardziej staniał prąd (o 8,4 proc.), paliwo stałe (6,8 proc.), gaz ziemny (4,9 proc.), ciepło (1,8 proc.).

Ceny produktów żywnościowych i napojów alkoholowych spadły średnio o 0,4 proc. Najbardziej staniał cukier, owoce morza, twaróg i margaryna. Zmniejszyły się również ceny niektórych świeżych owoców i warzyw. Z powodu sezonowych wyprzedaży spadły też ceny odzieży (o 7,4 proc.) i obuwia (6,6 proc.).

Największy wpływ na roczną inflację miał wzrost cen paliwa stałego, chleba i produktów zbożowych, mięsa i produktów mięsnych, samochodów, usług gastronomicznych, mleka, sera i jajek, produktów farmaceutycznych, remontu samochodów, cukru, konfitur, miodu, czekolady i innych słodczy.

wilnoteka.lt

Fot. pixabay.com

Z Wołkonowskim po skandalu wokół Valotki. „Takich homo sovieticusów musimy ośmieszać”

Po porównaniu przez urzędnika Audriusa Valotkę Polaków na Litwie do Rosjan w Donbasie, minister kultury powołał speckomisję. Ale i on nie jest święty. O wnioskach po przycichłej burzy rozmawiamy z dr. hab. Jarosławem Wołkonowskim, prezesem Forum Wileńskiego, które jako jedno z pierwszych zareagowało na szowinistyczne wypowiedzi.

Apolinary Klonowski: Czy Valotka to nieposłuszny piesek, którego nie utrzymali na łańcuchu, czy to symptom szerszego zjawiska?

Jarosław Wołkonowski: Bardziej to drugie, nacjonalizm na Litwie wciąż żyje — a Litwa obecnie znajduje się na rozdrożu. Litwa chce, zresztą od lat 90., być narodem europejskim, a jednocześnie narodem nacjonalistycznym. Z drugiej strony, Litwa, nie ukrywajmy, podpisując Konwencję ramową o ochronie praw mniejszości narodowych, podjęła się pewnych zobowiązań, których ma przestrzegać. Ratyfikował ją Sejm.

Valotka zasugerował, że konwencja nie jest ustawą, bardziej wskazówką.

To jest dokument programowy. To znaczy, że wskazuje, w którym kierunku Litwa ma podążać — i uwaga — na jego podstawie Litwa jest rozliczana. To nie jest równoznaczne z zaleceniem czy rekomendacją. Rada Europy w ostatniej dekadzie przyjęła trzy rezolucje, bo Litwa jest monitorowana, jak ta konwencja jest przestrzegana. Wszystkie trzy rezolucje stwierdzają jednoznacznie, że Litwa nie przestrzega prawa.

O jakich dokładnie rezolucjach mówimy?

2012, 2016 i 2019 roku, rezolucje Rady Europy. Zalecenie, cytuję, „natychmiastowego działania” na rzecz poprawy sytuacji. Przyjęcie ścisłej konsultacji z przedstawicielami mniejszości narodowych, kompleksowych ram prawnych chroniących osoby należące do mniejszości narodowych.

Co to znaczy?

To znaczy, że mają być przyjęte ustawy dotyczące praw mniejszości narodowych. Na Litwie tego nie ma, wręcz zakazuje się, co słyszymy w wywiadzie, jakiego udzielił Valotka. Mó-

Dr hab. Jarosław Wołkonowski, prezes Forum Wileńskiego
Fot. Marian Paluszkiwicz

wimy o nieprzestrzeganiu nie tylko konwencji, ale późniejszych rezolucji Rady Europy. To bardzo ważne dokumenty prawa międzynarodowego. Rezolucje głoszą, że Litwa musi dostosować prawo do artykułów 10 i 11 omawianej konwencji. Rada Europy wzywa do — znów cytuję — „natychmiastowego działania”.

Czyli mamy trzy rezolucje Rady Europy, których nie przestrzega państwo litewskie.

Nie wykonuje swoich zobowiązań międzynarodowych. Ratyfikowało konwencję, nie przestrzega jej, ignoruje rezolucje przypominające. Są siły, które chcą budować państwo nacjonalistyczne. Przedstawicielem takich grup jest Valotka, który widziałby kraj, gdzie wszystko jest wyłącznie po litewsku. W dzisiejszej Europie takiego państwa być nie może, bo żaden kraj Europy nie jest monoetniczny.

Co na ten temat Rada Europy?

Litwa będzie potępiona w kolejnej rezolucji, która ma być na początku

2024 r. Będzie nazwana państwem, które łamie prawa człowieka. Sam pan słyszy, jak to brzmi.

Czyli sprawa wizerunkowa?

To sprawa prawna. Litwa nie wywiązuje się ze zobowiązań międzynarodowych, a to bardzo poważny zarzut i sygnał dla każdego, kto z Litwą współpracuje bądź planuje współpracować. To etykieta państwa peryferyjnego, niepoważnego, gdzie kraj może naobiecać wiele, a później tego nie respektować. To bardzo smutne.

Polska też nie przestrzegała konwencji.

Do 2005 r. Wtedy przyjęła Ustawę o mniejszościach narodowych. To znaczy, że od praktycznie 20 lat do Polski nie można pod tym względem mieć zarzutów. Łącznie w Polsce jest ponad 30 napisów po litewsku, a jeśli mowa o wszystkich napisach dwujęzycznych, wliczając polsko-kaszubskie, polsko-łemkowskie, polsko-niemieckie i inne — takich tablic jest 1252. W 60 gminach.

20.>>

Jak jest z nazwiskami?

Litwini w Polsce również mogą korzystać z oryginalnej pisowni. I to robią — znaki diakrytyczne, czyli „ė”, „ū” i inne niewystępujące w polskiej pisowni, są Litwinom w Polsce dostępne.

To znaczy, że przed 2005 r. w Polsce mniejszości narodowe tych praw nie miały?

Nie miały, ale Rada Europy krytykowała Polskę, że państwo nie wywiązuje się z konwencji ramowej, sugerując przyjęcie ustawy o mniejszościach, co Polska też zrobiła 6 stycznia 2005 r., bo chce być państwem poważnym, państwem europejskim.

Czyli można np. mówić po litewsku w urzędzie w Puńsku?

To znaczy, jeśli w Puńsku przyjdzie mieszkaniec gminy i zwróci się do urzędnika w języku litewskim, to urzędnik ma obowiązek udzielenia odpowiedzi w języku litewskim. Z językiem pomocniczym działa 33 gmin, w tym 1 gmina z jęz. litewskim. Mniejszość litewska w Polsce stanowi od 5 do 7 tys. i tylko w jednej gminie stanowi więcej niż 20 proc.

Forum Wileńskie oświadczeniem zareagowało na słowa Valotki. Widniał tam podpis pana profesora jako prezesa. Dlaczego podpisała się też posłanka Beata Pietkiewicz?

Działa w naszym forum, jest posłanką, co jest kluczowe. Ten podpis zwiększył moc tego oświadczenia. Na razie innych posłów nie mamy w forum, ale będziemy poszerzali formy działania i będziemy zapraszali także radnych, doradców.

A posłowie AWPL-ZChR?

Według mojej opinii ta frakcja nie spełnia oczekiwań, bo jest nieefektywna. Ich propozycje nie osiągają skutku, nie są przyjmowane przez Sejm. Przyczyny tego są dwie: pierwsze, propozycje są źle przygotowane, brakuje kompetencji, solidności prawnej, nawet politycznej. Drugie, to że w sejmie są ugrupowania nacjonalistyczne.

To nie jest wina AWPL.

Naturalnie, ale frakcja musi składać wnioski, które są bardzo dobrze przygotowane merytorycznie. A tak nie jest. Dopóki nie będą

Pod oświadczeniem Forum Wileńskiego podpisała także niezrzeszona posłanka Beata Pietkiewicz

Fot. Apolinary Klonowski

na należyтым poziomie prawnym i politycznym, dopóty te partie nacjonalistyczne będą wygrywać w każdej dyskusji.

Atmosfera nie sprzyja.

Mieliśmy spotkanie z przewodniczącą Sejmu, Viktoriją Čmilytė-Nielsen, i powiedziała otwartym tekstem — dla niej jest wstyd za rezolucje Rady Europy, które Litwę faktycznie potępiają. Ona i jej ugrupowanie popierają przestrzeganie konwencji, ale brak odpowiedniej większości w Sejmie. Nasze projekty muszą być tak przygotowane, aby wytrącać argumenty takim jak Valotka i Ažubalis, ośmieszać takich ludzi, pokazywać, że to ludzie z poprzedniej epoki.

Homo sovieticus?

Swego rodzaju. Będą mówili, że bronią Litwy, ale my tę narrację już znamy z innych środowisk.

AWPL-ZChR zgłaszał projekty o pisowni nazwisk wielokrotnie.

Które nie przeszły. Trzeba umieć być skutecznym, a nie krzyczeć o byciu skutecznym. Olszewski też pisał w sprawie Valotki, pisał do prokuratury, odrzucili. Dlatego właśnie posłowie muszą mieć kompetentnych, fachowych doradców, a nie ludzi po znajomości. Wszystkie szczeble opierają się na prawie — strona nacjonalistyczna musi przegrywać we

wszystkich debatach, sądach. Mam wątpliwości, czy AWPL-ZChR chce skutecznie rozwiązać te problemy, bo z tych działań, co podejmowali do tej pory, wynika, że ważne jest gonić króliczka, a nie go złapać. Aby robić politykę — „widzicie, my coś tu robimy, a Litwini są źli, nie pozwalają, krzywdzą”. Wniosek? Trzeba głosować ciągle na AWPL, „w jedności siła”. A kto nie z nami, ten przeciw nam. Jak to powiedzieli o mnie — „nie nasz człowiek”. Oni na tym jadą.

Co trzeba dalej robić w sprawie Valotki?

Problem Valotki to tylko symptom, problem jest głębszy. Zaniepokoiła wypowiedź ministra kultury, Kairysa. Zasugerował, że Valotka pomylił audycję radiową z rozmową w kuchni. Ale tak nie wolno mówić nawet w kuchni, to jest chore! Ze słów ministra wynika, że w sobie też ma nacjonalistyczne sympatie, a od Valotki go różni to, że ten drugi powiedział to głośno.

Jak rozwiązać problem nacjonalizmu na Litwie?

Po pierwsze, to skuteczne działania w Sejmie. Bezwzględna krytyka podparta argumentami prawnymi i politycznymi — że z takimi nacjonalizmami nie ma miejsca w Europie. Drugie, skuteczne procesy sądowe. Włącznie z przejściem całej ścieżki na Litwie i na arenie międzynarodowej. Po trzecie, znalezienie w litewskich partiach tych, którzy nie mają w sobie tego demona nacjonalizmu. I budowanie większościowej części. Także w samorządach, w radach.

Lobbying?

Tak, ale ważny jest też głos organizacji społecznych. Ważne jest też nie popełniać błędów, jakie popełniła AWPL-ZChR, idąc w sojusz z prokremlowskimi politykami. M.in. sprawa Zbigniewa Jedzińskiego i innych prokremlowskich działaczy, którzy byli i doradcami, i sojusznikami dla AWPL, wywołało brak zaufania u litewskich partii politycznych. To rażące błędy, które popełniła AWPL na czele z Tomaszewskim. Na przyszłość pamiętajmy, że to nie pomaga, a szkodzi. ■

Rozmawiał
Apolinary Klonowski

Biskupi na Tydzień Wychowania: uczmy się budować aktywną wspólnotę

„Zachęcamy wszystkich zaangażowanych w dzieło kształtowania serc dzieci i młodzieży, by tegoroczna wrześniowa refleksja, modlitwa i wszelkie działania skupione wokół problematyki wychowania były odpowiedzią na wyraźny znak czasu, jakim jest trwający w Kościele Synod o synodalności” — napisali biskupi w Liście Pastorskim Episkopatu Polski z okazji XIII Tygodnia Wychowania, który będzie obchodzony w Kościele katolickim w Polsce od 10 do 16 września br. List jest przeznaczony do wykorzystania duszpasterskiego w niedzielę 3 września.

Hasło tegorocznego Tygodnia Wychowania: „Wspólnota słuchająca i ewangelizująca” nawiązuje do trwającego w Kościele Synodu o synodalności, którego myśl przewodnia brzmi: „Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja”. W liście pasterskim biskupi podkreślili konieczność nieustannego rozeznawania woli Boga w życiu człowieka, w określonym momencie dziejów, w jakim przyszło mu żyć. W tym kontekście przypomnieli o Synodzie, którego celem jest rozeznawanie tego, co mówi do nas i do Kościoła Bóg.

W dokumencie zaakcentowane zostały trzy najważniejsze wymiary Kościoła synodalnego. Jako pierwszy biskupi wymienili umiejętność budowania wspólnoty, na miarę obecnych czasów. „Ileż mamy okazji, aby ćwiczyć się w budowaniu dojrzałych relacji z bliźnimi w środowisku domu rodzinnego, szkoły czy parafii. Otwieranie serc wychowanków na drugiego człowieka w duchu miłości bliźniego nabiera szczególnego znaczenia w kontekście dramatu deptania ludzkiej godności i niesprawiedliwości w różnych częściach świata, trwających na świecie konfliktów zbrojnych, zwłaszcza wobec wojny na Ukrainie” — czytamy w dokumencie.

W liście biskupi dziękowali rodzicom, którzy posyłają swoje dzieci na katechezę oraz katechetom realizującym tę misję **Fot. Freepik.com**

W tym samym punkcie zaakcentowana została „zdolność do mądrego i dojrzałego przeżywania różnic, łącząca otwartość na innych z zachowaniem własnej tożsamości”, która ma być wynikiem realizowania przykazania miłości bliźniego. Jako wzór takiej postawy biskupi wskazali przykład Rodziny Ulmów, której uroczystość beatyfikacyjna zbiegnie się z rozpoczęciem Tygodnia Wychowania. Samarytanie z Markowej ponieśli 24 marca 1944 roku męczeńską śmierć, ponieważ w swoim domu dali schronienie ośmiu Żydom.

Drugim z wymiarów, na który zwrócili uwagę biskupi, jest kształtowanie postawy aktywnego uczestniczenia w życiu wspólnoty. „Ważna w tym jest umiejętność wsłuchiwania się w głos Ducha Świętego i słuchania siebie nawzajem. Wobec pogłębiających się problemów z odchodzeniem wielu osób z realnego życia i przechodzeniem w wirtualny świat mediów elektronicznych, nie do przecenienia są wszystkie inicjatywy, które zakładają prawdziwe spotkanie i dialog, w którym »każdy ma prawo do bycia wysłuchanym, tak jak każdy ma prawo

do wypowiedzi« (Vademecum Synodu o synodalności, 2.3)” — napisali. Podkreślili też, że okazją do uczenia się takiego dialogu są m.in. szkolne lekcje religii. W liście podziękowali rodzicom, którzy posyłają swoje dzieci na katechezę oraz katechetom realizującym tę misję.

Budowanie wspólnoty i zaangażowanie w nią rodzą potrzebę dzielenia się tymi doświadczeniami z innymi. Dlatego, jako trzeci wymiar Kościoła synodalnego, biskupi wskazali kształtowanie postaw misyjnych. „Nie wystarczy bierny opór wobec zła. Jezus wzywa nas do aktywnego zaangażowania w przemianę świata w duchu Ewangelii” — czytamy w liście. „Zachęcamy rodziców, nauczycieli, katechetów, wychowawców, duszpasterzy i wszystkich zaangażowanych w dzieło kształtowania serc dzieci i młodzieży, by tegoroczna wrześniowa refleksja, modlitwa i wszelkie działania skupione wokół problematyki wychowania były odpowiedzią na wyraźny znak czasu, jakim jest trwający w Kościele Synod o synodalności” — dodali na zakończenie biskupi. ■

BP KEP / Warszawa

Krzyżówka

Polska - biało-czerwona Szkliwo na dzbanie		Gumka do wiosów	Moda na starocie Sztangi lub zęba	Wzmac- nia plecak	Komenda dla psa	15	Prawy dopływ Narwi										
1	Pot. na- uczyciel		Do cedzenia ziółek		Lodowe bryłki z nieba		500 arkuszy papieru										
Zastój, beZRUCH			6	Degas, francuski malarz	17												
Grecki rynek			Judski prorok	Central- ny punkt atomu	Karczma, oberża												
13	Starożyt- ny filozof grecki	Istnieją- ce rzeczy	Ludowy taniec śląski	8													
			Wielka chęć po- siadania														
Japoński sport	Kalosz na slotę	Inna nazwa wasala	Wykres funkcji $y=x^2$	Przeciwno- stwo szkody, sarmacki zysk	Jędrzej- czak z basenu		Gorące piaski Afyki										
Szybki bieg konia			14	Jeremy, aktor brytyjski													
Odcinek rury				Uwaga autorska do tekstu													
	2																
Wieża przy meczezie					Był nim tytułowy Shrek	4	Skrzynia dla nurków										
				Zwój materiału na szpuli													
Kosme- tyk do wiosów	Wielkie ... wyspy z Kubą	Kłamca, oszust	10														
Brazowy napój mleczny				W nią rusza zespół			11										
Zastąpi czło- wieka	Leczy choroby nerek	Stalowa obręcz na beczce	Sprzątał pokład statku	Amer. stan (TX)	Kroplo- mierz chemika	Miał lampę z dżinnem	Zapada w drzwiach										
	18	5			Lady ... grupa rockowa												
Karp lub amur			Zatopek lub Škoda				3										
Piecuk na mazut					Do gładze- nia tynku		Grosz amery- kański										
List żelazny					9												
			Zaraz po sześć														
Młody świerk, sosna	16	Jadalnia na falach		Namalo- wany na nim fresk			7										
			Pieśń o życiu na morzu														
				12													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 8-9 SIERPNI

Poziomo: REDUTA - TEREN - FIGURKA - LOARA - LEMON - FERNANDEL - REWAL - SAAKASZWILI - TURKUS - WPUST - TOAST - KASTA - MORS - AGAT - PAZUR - RAKI - SAMOLOT - RAKARZ - ELITA - ENEASZ - SPISA - IRLANDIA - GŁAZ - SERB - ARMIA - IZYDOR - ETNA - WYKA - OBORA - DRAPAK

Pionowo: REFLEKS - UTOPIA - NIERÓB - DIOR - AURORA - KLER - UGANDA - KASZKA - ALGIER - TURA - KŁUS - SAŁATA - MARANTA - STARSZYNA - DZIAD - TALERZÓWKA - MESSI - ELEW - PATROL - PASywa - KRYM - WIRUS - ALIBI - EDYP - OPAL - STUKOT - SOROKA - ANIN - LISTA - ITAKA - BRAK

Hasło: Impreza urodzinowa

Uśmiechnij się!

Rząd zastanawia się, co zrobić z ziemią wokół Czarnobyla.

— Nie możemy tam nic uprawiać. Ani ziemniaków, ani kukurydzy...

— Możemy zasiać tytoń, a na paczkach papierosów umieścić napis: „Minister zdrowia ostrzega po raz ostatni”.

W urzędzie:

— Czy przedłużyć panu paszport?

— Ależ skąd, ten obecny format jest bardzo praktyczny.

Kowalski pyta kolegę:

— Gdzie byłeś na wakacjach?

— Nad morzem.

— A gdzie mieszkałeś?

— Bardzo blisko Kolumny

Zygmunta.

— Przecież Kolumna Zygmunta jest w Warszawie!

— O kurczę! Teraz już wiem, dlaczego miałem taki kawał drogi na plażę.

Milioner zaprosił kolegę na przejażdżkę swoim nowym, luksusowym samochodem. Zasiadł za kierownicą, ruszył, a wtedy kolega pyta go:

— Prowadzisz bez okularów? Przecież w szkole byłeś krótkowidzem!

— Nie muszę jeździć w okularach. Przednią szybę kazałem zrobić według recepty.

Przednią szybę kazałem zrobić według recepty.

Sąsiad mówi do sąsiada:

— To ty wyciągnąłeś mojego syna z rzeki?

— Tak, ale nie ma o czym mówić.

— Jak to nie ma? A czapeczka?!

Halo, wieża! Tu lot 453. Mamy awarię dwóch silników.

— Lot 453? Tu wieża. Zrozumiałem.

Skreślam.

W zatłoczonej knajpie gość pyta kelnera:

— Czy mógłbym dostać słomkę do soku?

Kelner rozgląda się po sali i mówi:

— Zechce pan chwilkę poczekać.

Niestety, w tej chwili wszystkie są zajęte.

DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE

(plac przy centralnym wejściu)

27 sierpnia 2023 r. 14:00 - 20:00

Wstęp wolny

**700-lecie
WILNA
po polsku**

Folk Vibes

Katarzyna Zvonkuvienė

Kapela Wileńska

Ojcowizna

Perła // Sto Uśmiechów

Wilenka // Wilia

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023.

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Chłystewskiego

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. 8 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. 8 602 05 044

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. 8 611 33 626

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis). Tel. 8 688 56 717

Kupujemy ziemię, las, suchy las. Cięcia sanitarne. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 606 01 125

Kupię dokumenty (wnioski) na działkę ziemi niepodlegającej zwrotowi. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 692 88 088

Kupujemy działki pod budowę w Wilnie i rejonie wileńskim. Wykonujemy projekty. Szybkie rozliczenie. Tel. 8 606 01 125

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. 8 670 06 868

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonal-

ny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. 8 678 003 83; 8 679 46 521

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. 8 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. 8 677 34 202

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno. Tel. 8 684 30 018

Klub Komunikacyjny zaprasza na rejs po Morzu Śródziemnym w dniach 10 – 17 października 2023 r. na trasie: Barcelona – La Goulette (Tunezja) – Palermo (Sycylia) – Neapol (Pompeje) – Genua – Marsylia – Barcelona.

Informacje o aktualnościach na www.slavija.lt oraz pod numerem telefonu 8 667 88489

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

SPRZEDAŻ

Sprzedam suchą tarcicę (tzw. „piłomateriały”) o rozmiarach: 0,1x0,1x6; 0,05x0,200x6; 0,05x0,075x6; 0,02x0,12x6. Tel. 8 618 41 164

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

KAWIARNIA

SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy: Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

KUPOJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE, NA DREWNO, PORĘBY, ZIEMIĘ, ZAGRODY W CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

UAB „Krekenavos agrofirma”

SKUPOJEMY BYDŁO

KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEZNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU. TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

BLUE / YELLOW www.stipruskarta.lt #StiprusKarta #SiituRazem

Wesprzyj wakacje sierot wojennych na Litwie

Dzwoń **1409** Przekaż 5 €

kellonių agentūra

atrask pasaulį

Biuro przemysłanych podróży

Czas na lato 2023

Zapraszamy na wczasy all inclusive!

Turcja
Grecja
Albania
Bułgaria
Tunezja
Hiszpania
Czarnogóra

ALL INCLUSIVE

www.atraskpasauli.lt

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	S. „Wspólny dom”
7.45	Teleszereż
7.55	Pożyteczni.pl
8.20	Polonia 24
8.45	„Usłyszeć Boga” film dok.
9.35	S. anim. „Miś Uszatek”
9.45	Ugotuj nam bajkę
10.05	Gra słów
10.30	Słownik polsko@polski
10.55	Moda na język polski
11.20	Wędrowiec Polski
11.45	S. „Leśniczówka”
12.30	Makłowicz w podróży
13.00	Info Wilno
13.05	wosjko-polskie.pl
13.25	Weterynarze z sercem
13.50	Kabaret za kulisami
14.45	S. „Komisariat”
15.10	Gra słów
15.30	Dobre historie
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Egzamin z życia”
17.05	S. „Klan”
17.30	Ugotuj nam bajkę
17.50	S. anim. „Stacyjkowo”
18.00	Czytanie przed spaniem
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	Polskie biesiady - żeglarska
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Uwikłani”
23.45	Info Wilno
00.05	Studio Wilno
00.20	Zakochaj się w Polsce
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	

8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40, 23.45	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Jedna sprawa na dwóch”
11.30	Piątka!
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	LRT Studio Spraw Bieżących
14.00, 15.00, 16.00	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Ulice kobiet
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Ana Tramel. El juego”

LRT PLUS	
6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Kopciuszek Księżniczka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystko
20.30	Kopciuszek Księżniczka
21.30	Wiadomości
22.30	„Pragnienie zemsty” thriller
00.25	S. „Świeża krew”

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Przyjazna Litwa
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	„O Memla do Kłajpedy” film dok.
8.30	Droga
9.00	Dzień dobry Litwo
11.30	Nasza rosyjska

ulica	
12.00	Legendy. Dziś i na zawsze
12.55	„Idący ulicą Zamkową” film dok
13.30	To jest kino
14.00	„Przygody lisczki Chytruski” opera L. Janačka
15.35	S. „Jedna sprawa na dwóch”
16.35	„To jest mój ogród”
17.05	„Wyścig do zwycięstwa. Europa II wojny światowej” film dok.
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	Fokus
19.30	S. dok.
20.20	Niezapomniane Wilno
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Nie tak miało być” dramat
23.10	„Wileńskie Targi Książki 2023”
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

BTV	
6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Pielęgniarki”
8.55	S. „Uzurpatorka”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macocho”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Pielęgniarki”
20.30	S. „Yellowstone”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Zawrotna prędkość” thriller
00.25	S. „Hamilton”

6.05	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni

8.25, 14.50	S. „Ciepła posada”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Akt odwagi” film fab.
23.15	„Po prostu walcz 3” film fab.

rytas.tv	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Kwestia gustu
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00, 18.30, 23.00	Anatomia mieszkania
12.30	Misja lato
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30	S. „Miłość w deszczu”
18.20	Sport. Pogoda
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda

cyfrowy	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Na jednym końcu haczyk”
9.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatusz rządzi”
13.00	S. „Tatusi”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”

16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
20.00	S. dok. „Inny świat. Indonezja”
21.00	„Snowpiercer: Arka przyszłości” dramat
23.35	S. „Elementary”
00.35	S. „Policjanci”

1	
6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamięty się znanymi”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Barcelona Krimi”
22.55	S. „Miejsce zbrodni”
00.50	S. „Jednostka do zadań specjalnych”

TVP 1	
6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Klan”
7.25	S. „Leśniczówka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30	„Pełnia Wiary”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.25	S. „Korona królów.”

Jagiellonowie"
13.00 Wiadomości
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „To się opłaca”
14.00 „Tajemnice zwierząt”
15.00 S. „Krawcowa z Madrytu”
16.00 Wiadomości
16.20 „To się opłaca”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Ranczo”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 Wiadomości
21.15 „ALARM!”
21.35 S. „Ojciec Mateusz”
22.30 „Sprawa dla reportera”
23.30 „Magazyn śledczy Anity Gargas”

8.00 „Teledyski”
8.15, 14.15, 22.20 „Informacje kulturalne”
8.40 „Trzeci punkt widzenia”
9.20 „Mazurki nad Wisłą”
10.00, 19.45 S. „Powrót Arabeli”
11.20 „Kto tu mieszka” film anim.
11.45 „Sportowiec mimo woli” komedia
13.15 S. „W słońcu i w deszczu”
14.40 „Jej powrót” dramat
16.00 „Luwr ponadczasowy” film dok.
17.00 „Opowieści Hoffmana” film fab.
19.20 „Wydarzenie aktualne”
21.00 „Teatr Telewizji - Dziewczęta z Nowolipek”
22.45 S. „Glina”
23.55 „Czarna kura” dramat

7.00, 23.05 „Polonia 24”
7.30 „Słownik polsko@polski”
8.00 „Prywatne życie zwierząt”
8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)
12.10 „Zoom Polonii”
12.15 „Nad Niemnem”
12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”
13.00 Wiadomości
13.15 S. „Blondynka”
14.55 „Piotr Michałowski. Romantyk w sztuce, realista w życiu” film dok.
16.00 Wiadomości
16.20 S. anim. „Miś Uszatek”
16.40 S. anim.
17.25 „W obiektywie Polonii”
17.40 „Wilnoteka”
18.00 Teleexpress
18.15 Tour de Pologne
18.25 S. „Zaginiona”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.40 „Czym żyje świat”
20.00 Msza Święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej i Ojczyzny
20.15 Wiadomości
22.05 S. „Miasto skarbów”
23.00 „Zoom Polonii”
23.35 S. dok. „Reset”

6.35, 11.00 Serwis Info Poranek
8.10 „Jedziemy”
8.50 „Agrobiznes”
9.00 „Jedziemy dalej”
9.20 „Minęła 8.”
10.10 „Minęła 9.”
10.40 Plan dnia
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Teleexpress Extra”
18.30 „O co chodzi”

19.00 Panorama
19.20, 22.40 Serwis Info Wieczór
19.35 „O tym się mówi”
20.15 Info Kultura
20.20 „ALARM!”
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 „Minęła 20.”
22.00 „W otwarte karty”
22.50 „W tyle wizji”.
23.30 „W tyle wizji Extra”
00.00 Info Wieczór
00.30 „W akcji”

7.00 „Był taki dzień”
7.05 „Informacje kulturalne”
7.15 S. „Czas honoru. Powstanie”
8.05 „Okrasa łamie przepisy”
8.25 „Był taki dzień”
8.30 „Historia Mediów”
8.55 „Lena na Bałkanach”
9.20 „Ocalony świat”
9.50 „Z wieszaka historii”
10.15 S. „Sześć milionów sekund”
10.40, 13.55, 20.55 „Kalendarium Powstania Warszawskiego”
10.45 „Sztuka ludowa w Łowickiem”
10.55, 17.05 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
11.00 „Doceniałam każdy przeżyty dzień” film dok.
11.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.45 „Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki”
13.10 „Historia na ten czas”
13.15 S. „Blondynka”
14.00 „Wojownicy czasu”
14.25 „Był taki dzień”
14.30 Film dok.
15.20 „Było, nie minęło”
15.45 „Informacje kulturalne”
16.00 „Giganci historii”
16.45 „Historia

Mediów”
17.15 S. „Czas honoru. Powstanie”
18.00 S. „Quo vadis?”
18.45 „Nie taka prosta historia”
19.10 „Nie tylko Enigma” film dok.
20.00 S. „Korona królów”
20.45 „Marian na wojnie” film anim.
21.00 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
22.30 „Archiwum zimnej wojny”
23.00 „Opowieści weekendowe: Linia opóźniająca” film TVP
00.00 „Generał Polskich Nadziei - Władysław Anders” film dok.

6.00 „Siedem - cztery” film dok.
7.00 Audycja Generalna papieża Franciszka z Watykanu (powt.)
8.00 „Po stronie prawdy”
8.55, 18.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
9.35 „Słowo życia”
9.40 „Poznajemy Polskę”
10.00 „Na zdrowie”
10.20 S. anim.
10.45 Święty na każdy dzień
10.50 Muzyczne chwile
11.00 Informacje dnia
11.15 „Rozmowy niedokończone”
12.25 „Myśląc Ojczyzna”
12.35 „Przyroda i ludzie”
13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Film dok.
14.15 „Słowo życia”
14.20 „Niedziela”
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry

15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Lubieszów” reportaż
16.00 „O. Wenanty Katarzyniec” film dok.
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
17.35 „Zew natury”
18.05 „Akademia pro-life”
18.15 Muzyczne chwile
18.30 „Odpowiedzialni za Kościół”
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.25 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej i Ojczyzny
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc historia”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 „Klucze do królestwa. Od Jana Pawła II do Benedykta XVI” film dok.
00.00 „Przeszedł czyściec na ziemi - historia księdza biskupa Czesława Kaczmarka” film dok.

6.00 Fani czterech kółek
9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Morze złota
12.00 Łowcy staroci
14.00 Hotel nad brzegiem oceanu
17.00 Skarby z szopy
18.00 Łowcy staroci
19.30 Jak to działa?
20.00 Sposób na remont
21.00 Samochód do zamieszkania
22.00 Łowcy klasyków
23.00 Dom na piaskach

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Przystanek slow food
7.55	Wilnoteka
8.15	Polonia 24
8.40	Wojciech Cejrowski - bosy przez świat
9.30	S. anim. „Miś Uszatek”
9.40	Supelkowe ABC
10.10	Gra słów
10.30	Słownik polsko@polski
11.00	Pożyteczni. pl
11.25	Czas w las
11.45	Czas ma przeboj
12.30	Okrasa łamie przepisy
13.00	Info Wilno
13.05	Wilnoteka
13.20	Białoruski klimat
13.45	Portrety dokumentalne
14.15	Kabaretomaniacy
15.05	Gra słów
15.30	Rola życia
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Na dobre i na złe”
17.05	S. „Klan”
17.30	S. anim. „Miś Uszatek”
17.50	S. „Uzdrowisko”
18.20	Unia kulinarna
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.30	S. „Ranczo”
20.30	Wiadomości
21.00	„Bóg w Krakowie” film fab.
22.45	Informacje kulturalne
23.05	S. „Ojciec Mateusz”
23.45	Info Wilno
00.00	Studio Wilno
00.20	Sport
00.30	Dobre historie
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	8.30
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Komisarz Rex”

10.30	S. „Jedna sprawa na dwóch”
11.30	Piątka!
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	LRT Studio
	Spraw Bieżących
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.10	Moja piosenka
20.30	Panorama
21.00	Złoty umysł
22.15	„Mówcy Wiatru” dramat
00.25	„Bumerang” dramat
LRT PLUS	
6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Kopciuszek Księżniczka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
21.10	„Jack Reacher” film fab.
23.25	„Zasady walki III: Odkupienie” thriller
01.15	„Resident Evil: Afterlife” film fab.
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Ulice kobiet
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Kuchnia Beaty
8.30	Niedzielne przemyslenia
9.00	„700 lat Wilna. Podróż w czasie”
10.15	MŚ w piłce nożnej kobiet. 1/4
12.30	Śniadanie u sąsiada
12.55	Zacznij od siebie
13.25	„Idący ulicą

	Zamkową” film dok.
14.00	MŚ i zawody „Bursztynowa para”
15.35	S. „Jedna sprawa na dwóch”
16.35	„Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie”
17.05	S. dok. „Największe wodopoje w Afryce”
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	Notatki przyrodnika
19.30	Wspólnymi siłami
20.30	Panorama
21.00	S. „Ella Schon”
22.30	„Druga strona ciszy” film fab.
00.20	„Nie tak miało być” dramat
BTV	
6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Pielęgniarki”
8.55	S. „Uzurpatorka”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macocho”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	Mecz w koszykówce mężczyzn. Litwa-Francja
21.30	„Warcraft: Początek” film fab.
00.00	„Mroczna otchłań” dramat
BTV	
6.00	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.55	S. „Ciepła posada”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”

17.00	Info dzień
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	Wrestling
21.30	„Con Air - lot skazańców” film fab.
23.5	„Akt odwagi” film fab.
rytas tv	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Akademia wsi
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	Pytanko
12.30	Drogi partyzanckie
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30	S. „Miłość w deszczu”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Rolnik Jurgis
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Rozmowy nad morzem
VIASAT	
5.35	S. „Hawaii 5.0”
7.25	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Przewodnik budowlany”
9.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatuś rządzi”
13.00	S. „Tatuśki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
20.00	„Gliny”
21.00	Wiadomości

22.00	„Randka na weselu” komedia
00.05	„Snowpiercer: Arka przyszłości” dramat
TVP 1	
6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. Van der Valk”
22.55	S. „Miejsce zbrodni”
00.50	S. „Barcelona Krimi”
TVP 1	
6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Klan”
7.30	S. „Leśniczówka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30	„Agape blisko ciebie”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.25	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00	Wiadomości
13.10	„Agrobiznes”
13.35	„Magazyn Rolniczy”
13.50	„Dzika Słowenia”

film dok.	Innowacja"	00.00 Info Wieczór	21.10 S. „Tajemnica	16.00 Koronka do
15.00 S. „Krawcowa z	12.30 S. „Ja to mam	00.30 „W akcji"	twierdzy szyfrów"	Miłosierdzia
Madrytu"	szczęście!"		22.40 „Zamki kresowe	Bożego
16.00 Wiadomości	13.00 Wiadomości	7.00 „Był taki dzień"	Rzeczypospolitej"	16.20 „Mocni w wierze"
16.20, 21.15 „ALARM!"	13.15 S. „Siła wyższa"	7.05 „Informacje	23.00 „Opowieści	16.50 „Ma się
16.35 „Gra słów.	15.00 „Giganci nauki"	kulturalne"	weekendowe:	rozumieć"
Krzyżówka"	16.00 Wiadomości	7.15 S. „Czas honoru.	Skarby ukryte"	17.00 Informacje dnia
17.05 S. „Dziedzictwo"	16.20 S. anim. „Król	Powstanie"	film TVP	17.10 „Ojcostwo -
18.00 „Teleexpress"	Maciuś Pierwszy"	8.00 „Okrasa łamie	00.00 „Generał	polecam"
18.20 „Jaka to	16.55 „Zakochaj się w	przepisy"	Polских Nadziei	17.40 „Prosto
melodia?"	Polsce"	8.25 „Był taki dzień"	- Władysław	o gospodarce"
19.00 S. „Ranczo"	17.25 „Polonia Express"	8.30 „Historia Mediów	Anders" film dok.	18.00 „Sekrety
20.00 „Jeden	17.40 „Top 3 Marka	- Media story"		mnichów"
z dziesięciu"	Sierockiego"	8.50, 17.05 „Powstanie	6.00 „Oto ja, pośliz	18.15 Muzyczne chwile
20.30 Wiadomości	18.00 Teleexpress	Warszawskie	mnie!" film dok.	18.30 „Geopolityka"
21.35 S. „07 zgłoś się"	18.15 Tour de Pologne	dzień po dniu"	7.00 „Największy dar"	19.00 Modlitwa Anioł
00.15 S. „Archiwista"	18.25 S. „Zaginiona"	9.00 „Lena na	reportaż	Pański
	19.30 „Informacje	Bałkanach"	7.30 Muzyczne chwile	19.05 Informacje dnia
8.00 „Teledyski"	kulturalne"	9.20 „Ocalony świat"	7.40 „Ze szkolnej ławki"	19.15 „Westerplatte
8.10 „Zaginione Skarby"	19.45 „Czym żyje	9.50 „Z wieszaka	8.55, 18.55 „Kartka z	Młodych"
8.20 „Przestrzeń	świat"	historii"	kalendarza -	20.00 „Warto
pamięci"	20.05 „Gra słów.	10.15 S. „Sześć	Powstanie	zauważyć..."
8.50 „Szlakiem	Krzyżówka"	milionów sekund"	Warszawskie"	20.30 S. anim. „Brat
Kolberga"	20.30 Wiadomości	10.40, 23.55 „Szlakiem	9.00 Informacje dnia	Franciszek"
9.25 S. „Powrót	21.15 S. „Na dobre i	miejsc	9.15, 22.40 „Polski	21.00 Informacje dnia
Arabeli"	na złe"	niezwykłych"	punkt widzenia"	(wydanie główne)
10.50 „Opowieści	22.10 S. „Na sygnale"	10.50 S. dok.	9.40 „Słowo życia"	21.20 Modlitwa
Hoffmana"	22.35 „Taka jak Ty"	„Wszystkie	9.45 „Ukraińska	różańcowa
film fab.	23.00 „Zoom Polonii"	kolory świata"	zbrodnia w Hucie	21.50 „Myśląc
13.15 S. „W słońcu i w	23.35 S. „Królowa	11.40 „Gułag" film dok.	Pieniackiej"	Ojczyzna"
deszczu"	Bona"	12.30 „Komputery"	reportaż	22.00 Apel Jasnogórski
14.25 „Pavarotti"		film dok.	10.10 „Z wędką nad	22.20 Informacje dnia
film dok.	6.35, 11.00 Serwis Info	12.45 „Klasztorne	wodę w Polskę i	23.00 S. „Lalka"
16.30 „Kolory Raju"	Poranek	smaki według	świat"	00.20 „Niedziela"
dramat	8.10 „Jedziemy"	Remigiusza	10.35 Święty na każdy	00.25 „Regał"
18.15 „Komedia z	8.50 „Agrobiznes"	Rączki"	dzień	
pomyłek"	9.00 „Jedziemy dalej"	13.15 S. „Blondynka"	10.45 „Jestem mamą"	6.00 Fani czterech
film TVP	9.20 „Minęła 8."	13.55 „Archiwum	11.00 Informacje dnia	kótek
19.00 „Jazz.pl"	10.10 „Minęła 9."	zimnej wojny"	11.15 „Camino de	9.00 Jak to jest
19.35 „Ssaki"	10.40 „W Kontrze"	14.25 Film dok.	Vistula" film dok.	zrobione?
film anim.	11.30 Serwis Info Dzień	15.20 „Polskie 100 lat"	12.05 Muzyczne chwile	10.00 Skarby z szopy
21.00 „Mareczku, podaj	13.00 Info Raport	15.45 „Informacje	12.25 „Myśląc historia"	10.30 Walka o bagaż
mi pióro"	14.30 Serwis Info Dzień	kulturalne"	12.35 „Stefan	11.00 Łowcy staroci:
komedja	16.30 Info Dzień	16.00 „Giganci historii"	Kardynał	renowacje
22.40 „Informacje	(17.45 Info Kultura)	16.45 „Historia	Wyszyński -	12.00 Łowcy staroci
kulturalne"	18.00 „Teleexpress"	Mediów"	Troskliwy	13.00 Fani czterech
23.05 S. „Pitbull"	18.15 „Teleexpress	17.15 S. „Czas honoru.	Duszpasterz	kótek
00.05 „Wróg numer	Extra"	Powstanie"	Jasnogórski"	14.00 Nagi instynkt
jeden"	18.30 „O co chodzi"	18.00 S. „Stara baśń.	film dok.	przetrwania
	19.00 Panorama	Kiedy słońce było	13.00 Modlitwa Anioł	17.00 Skarby z szopy
7.00, 23.05 „Polonia 24"	19.20, 22.25 Serwis	Bogiem"	Pański	17.30 Dom na piaskach
7.30 „Zakochaj się	Info Wieczór	18.45 „Tajemnice	13.03 Informacje dnia	18.00 Łowcy staroci
w Polsce"	19.35 „O tym się mówi"	Archiwum"	13.20 „Savionalia"	19.00 Jak to działa?
8.00 „Wojciech	20.10 Info Kultura	19.00 „Odnaleziony	film dok.	20.00 Łowcy staroci:
Cejrowski"	20.15 „ALARM!"	walc" film dok.	14.10 „Śladami s.	renowacje
8.30 „Pytanie	20.30 Wiadomości	19.50 „Impresje - Marc	Heleny	21.00 Włoska kontrola
na śniadanie"	21.00 Gość	Chagall"	Majewskiej"	celna
(11.35 „Panorama")	21.15 „Forum"	20.05 S. „Korona	reportaż	22.00 Niebezpieczny
12.10 „Zoom Polonii"	22.00 „W pełnym	królów"	14.30 Msza święta z	zawód świata
12.15 „Stacja	świecie"	20.45 „Kalendarium	Jasnej Góry	23.00 Gorączka złota:
	22.50 „W tyle wizji"	Powstania	15.20 Muzyczne chwile	Biała Woda
	23.30 „W tyle wizji	Warszawskiego"	15.30 „Drzwi do lasu"	00.00 Nagi instynkt
	Extra"	20.50 „Ex Libris"	15.55 „Słowo życia"	sprzetrwania

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Rok w ogrodzie
8.00	Tygiel
8.20	Polonia 24
8.50	Nowe spojrzenie
9.15	Na sygnale
10.05	S. „Różowy stół odkrywa świat”
10.15	S. anim. „Urwisy z Doliny Młynów”
10.35	S. „Kamienna tajemnica”
11.00	WOW
11.25	S. „Imbir i Cytryna”
12.00	S. „Plebania”
12.45	Wojciech Cejrowski - boso przez świat
13.35	Giganci historii
14.20	Fajna Polska
15.05	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.05	Całkiem niezła historia
17.15	Tańcząca ze światem
17.45	Moda na język polski
18.15	S. „Królowie Śródmięscia”
19.00	Info Wilno
19.15	Ewangeliarz Litewski
19.25	Z wieszaka historii
19.50	Kamperem po Południu
20.05	wojsko-polskie.pl
20.30	Wiadomości
21.00	„Silna Biało-Czerwona”
22.45	„Dezertery” komedia
23.55	Informacje kulturalne
00.10	Nowe spojrzenie
00.35	Z wieszaka historii
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Widokówki z podróży”
6.20	„Urodzeni w tym

	„samym dniu”
7.15	„Moja piosenka”
8.30	„Nie mam tylu lat”
9.00	Dzień dobry, Litwo
9.30	Wiadomości
12.00	S. dok. „Tajemnicza historia krajobrazów”
12.50	S. dok. „Dzikie Tokio”
13.50	S. „Przepisy na miłość i morderstwo”
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.00	Eliminacje Mistrzostw Świata Wodnej Formuły 2
18.30	Wiadomości
18.55	„Diabli mnie biorą” komedia
20.30	Panorama
21.00	Koncert Jazzu
22.30	S. „Ella Schon”
00.05	„Szyfry wojny” dramat
	
6.00	Filmy anim.
12.10	„Druka księga dżungli” film fab.
14.00	„Lemony Snicket: Seria niefortunnych zdarzeń” film fab.
16.10	„Jak stracić chłopaka w 10 dni” komedia
18.30	Wiadomości
19.30	„Gęsia skórka 2” komedia
21.20	„Dorwać byłą” komedia
23.35	„Szkoła samoobrony” komedia
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Mój najlepszy przyjaciel
6.30	Wspólnymi siłami
7.25	Złoty umysł
8.30	„Życie na wsi jest dobre”
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Teksty mówiące
10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Zeszyt wileński

11.00	„Jesteśmy z Ukrainy”
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	„Śniadanie u sąsiada”
12.30	Perspektywa
13.00	„Zaproszenie do podróży”
13.15	MŚ w piłce nożnej kobiet. 1/4
15.30	Nadzieja po obu stronach Atlantyku
16.00	Euromaxx
16.30	„Gen ciekawości”
17.00	S. „Wspaniałe pomysły”
17.55	„Coś się stało” film muz.
19.00	Legends. Dziś i na zawsze
20.00	To jest kino
20.30	Panorama
21.00	„Barbara” dramat
22.35	„Diabli mnie biorą” komedia
00.15	„Bumerang” dramat
	
6.00	Seriale anim.
9.00	„Smaczne i zdrowe”
9.30	„Droga żywności”
10.00	„Smacznie aż strach”
10.30	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.00	„Witajcie!”
11.30	S. dok. „Najlepsi rodzice zwierząt”
12.35	„Kosmiczni wojownicy” film fab.
14.25	„I kto to mówi?” komedia
16.10	„Click” komedia
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„Dobra wróżka” komedia
21.40	„Adam” dramat
23.50	„Ścigana” thriller
	
6.10	„Ale numer!”
6.40	S. dok. „Wyścig dookoła świata”
8.00	„Ale numer!”
9.00, 13.05	„Mania chomikowania”

10.00	S. dok. „Przyjaciel na całe życie”
10.35	S. dok. „Życie w górach”
11.45	S. dok. „Wyścig dookoła świata”
14.05	S. „Osobowości narodowe pracy”
15.05	„Bitwa ekstrasensów”
17.35	S. dok. „Największe tajemnice świata”
19.30	„Maska”
22.00	„Wróg publiczny” thriller
00.55	Wrestling
	
6.00	S. „Tajemnica”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	Rozmowy przy morzu
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	Kwestia gustu
10.30	Misja - lato
11.00	Laumes juosta 2023
12.00, 23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30	„Šarunas Marčiulionis. LKL – znowu koszykówka na Litwie!” film dok.
17.30	O przyjemnościach łaźni
18.00	Wiadomości
18.30	Bushido ring
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. dok. „Okropne elementy natury”
22.30	Wiadomości
	
6.10	„Gwiazdy lombardu”
6.35	„Nagi instynkt przetrwania”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Jestem rajdowcem”

10.30	„Gazas dugnas”
11.00	„Magazynowe wojny”
11.30	„Kosmos. Odyssej”
12.40	S. dok. „Dzikie Peru. Pole bitwy Andów”
13.55	„Przetrawianie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Najlepsi kierowcy ciężarówek”
20.00	„W dzicz z Bearem Grylsem”
21.00	Wiadomości
22.00	„Aż do piekła” dramat
00.15	„Dzień Niepodległości” dramat
	
6.10	„Wybrali Litwę”
6.40	S. dok. „Świat ogrodników”
8.00	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.35	S. dok. „Pokochaj swój ogród”
14.40	„Zamieśmy się znowu”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Morderstwa w górach”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Vera”
22.55	„Jeszcze jest czas” dramat
01.00	„Vander Valk III. Wolność w Amsterdamie”
TVP 1	
6.30	S. „Dziewczyna i chłopak”
7.20	„Balans bieli”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z

Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze	17.10 „Mieszczanie żywieccy”	16.30 Info Dzień (17.15 Info Kultura)	trwogi” film dok.	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
8.40 „Rok w ogrodzie”	17.50 S. „Hrabia Monte Christo”	17.30 „Czym żyje świat Extra”	14.20 „Kuchnia Jagiellonów”	13.03 Informacje dnia
9.05 „Rok w ogrodzie Extra”	19.45 S. „Zmiennicy”	17.45 Infomed	14.45 „Informacje kulturalne”	13.20 „Warto zauważyć...”
9.20 „wojsko-polskie.pl”	21.00 „Na karuzeli życia” film fab.	18.00 „Teleexpress”	15.00 „Historia w postaciach zapisana”	13.50 „7. Sakrament”
9.45 „Pełnosprawni”	22.45 „Informacje kulturalne”	18.15 „Teleexpress Extra”	16.35, 19.50 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”	14.20 „Ocalić od zapomnienia”
10.10 „Sprawa dla reportera”	23.10 „Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie”	18.30 „Studio Wschód”	16.45 „Podróże po Bałtyku: lato na wodzie - Litwa i Łotwa”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
11.15 „Cud architektury - Katedra w Strasburgu” film dok.	00.20 „Życzenie śmierci” dramat	19.00 Panorama	17.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”	15.20 Muzyczne chwile
12.10 „Opole na bis”		19.20 Serwis Info	17.00 Informacje dnia	15.30 „Niedziela”
12.30 „Sanatorium miłości”	7.00 „Polonia 24”	19.30 „Kobięcym okiem”	17.10 „Powstanie Wielkopolskie”	15.35 „Kobiety wolności” film dok.
13.30 „Był tu Willie Boy” western	7.30 „Giganci historii”	20.00 „Między słowami”	16.30 „Wierzę w Boga”	16.45 Muzyczne chwile
15.10 „Z pamięci”	8.20 „Balans bieli”	20.30 Wiadomości	16.45 Muzyczne chwile	17.00 Informacje dnia
15.25 „Okrasa łąmie przepisy”	8.55 „Pytanie na śniadanie”	21.00 Gość	17.00 Informacje dnia	17.10 „Powstanie Wielkopolskie”
15.55 „60. KFPP w Opolu”	12.55 „Zoom Polonii”	21.15 „Minęła 20.”	17.10 „Powstanie Wielkopolskie”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”
16.25 S. „Lalka”	13.05 S. „Stawiam na Tolka Banana”	22.00 „Demaskatorzy”	18.00 „Giganci historii”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”
18.00 Teleexpress	13.40 S. „Gwiazdny Pirat”	22.15 „Śledczym okiem”	18.45 „Mulier fortis. Kobieta mężna” film dok.	18.25, 20.25 Święty na każdy dzień
18.35 S. „Ojciec Mateusz”	14.10 „Niezwykłe historie Biało- Czerwonnych”	22.50 „W tyle wizji”	20.00 S. „Tygrysy Europy”	18.30 „Nowa ewangelizacja”
19.25 „Kulisy serialu „Ojciec Mateusz”	14.35 „Okrasa łąmie przepisy”	23.30 „W tyle wizji Extra”	21.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa” film dok.	19.05 Informacje dnia
19.40 „Jaka to melodia?”	15.05 S. „Na dobre i na złe”	00.00 Info Wieczór	21.40 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 Wiadomości	16.00 „Kabaret Letnią Porą”		22.00 „Historia w postaciach zapisana”	20.30 „Manna z nieba”
21.15 ALARM!	17.00 S. „Królowa Bona”	7.30 „Był taki dzień”	22.00 „Historia w postaciach zapisana”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.35 S. „Komisarz Alex”	18.00 Teleexpress	7.35 „Informacje kulturalne”	23.35 „W Polskę jedziemy”	21.20 Modlitwa różańcowa
22.30 „Wdowy” film fab.	18.20 S. „Siła wyższa”	7.45 „Miejsce z historią”	00.00 „Złote koło” film krym.	21.50 „Mysząc historia”
00.45 „Urodzeni zwycięzcy” komedia	19.10 „Łączny Nas Bałtyk” koncert	8.00 „Mulier fortis. Kobieta mężna” film dok.		22.00 Apel Jasnogórski
	20.00 „Zoom Polonii”	9.10 „Tajemnica Jasnej Góry”	6.30 „Służna walka” reportaż	22.20 Informacje dnia
8.00 „Rozrywka Retro”	20.10 „Informacje kulturalne”	9.30 „Z frontu polsko- sowieckiego - Rok 1920”	7.30 „Ojcowie Niepodległości”	23.00 „Polskie dziedzictwo”
8.30 „Informacje kulturalne”	20.30 Wiadomości	9.35 „Było, nie minęło”	8.00 S. dok. „Pielgrzym miłości”	00.00 „Odpowiedzialni za Kościół”
8.55 „Res Poloniae”	21.20 S. „Drogi wolności”	10.00 S. „W piątą stronę świata”	00.30 Film dok.	
9.25 „Tamte lata, tamte dni”	22.25 „Wszystko dla mojej matki” dramat	10.45 S. „Sześć milionów sekund”	7.00, 18.00 Jak to jest zrobione?	9.00 Fani czterech kółek
10.05 „Z Wenecji do Paryża. Vivaldi i Leclair” koncert	00.10 „Opole na bis”	11.15 „Tajemnice Archiwum”	10.00 Łowcy staroci	10.00 Łowcy staroci
11.15 „Z Puław do Krakowa. Kolekcja XX Czartoryskich”		11.30 S. „Tygrysy Europy”	12.00 Łowcy klasyków	12.00 Łowcy klasyków
11.45 S. „Alternatywy 4”	7.00 Serwis Info	12.30 „Polskie porty rybackie otwartego morza” film dok.	14.00 Łowcy staroci: renowacja	14.00 Łowcy staroci: renowacja
12.55 „Żeniak” film TVP	9.30 „W Kontrze”	12.40, 20.55, 21.55 „Kalendarium Powstania Warszawskiego”	16.00 Zarobić na kamperach	16.00 Zarobić na kamperach
14.20 „Delacroix, sztuka ponad wszystko” film dok.	10.15 „Salon dziennikarski”	12.45 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	19.00 Wiejski dom w wielkim stylu	19.00 Wiejski dom w wielkim stylu
15.25 „Mareczku, podaj mi pióro” komedia	11.00 Serwis Info Dzień weekend	13.05 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”	20.00 Sposób na remont	20.00 Sposób na remont
	16.00 Debata TVP INFO	13.25 „Czarnobyl. Zapis	21.00 Truckerzy	21.00 Truckerzy
			22.00 Niebezpieczny zawód świata	22.00 Niebezpieczny zawód świata
			23.00 Mroczne sekrety Playboya	23.00 Mroczne sekrety Playboya

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Z wieszaka historii
7.40	Przyroda-wędka-przyroda
8.00	S. „Na dobre i na złe”
8.50	S. „Królowie Śródmieścia”
9.30	Studio Raban
9.55	Leo da Vinci
10.10	Pociąg do smaku
10.30	Pośród wielu dróg
11.30	Weterynarze z sercem
12.00	S. „Plebania”
12.45	Było, nie minęło
13.20	Czas w las
13.45	Ewangeliarz Litewski
13.55	Transmisja Mszy Świętej
15.30	Trzeci punkt widzenia
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Stawka większa niż życie”
17.15	Reportaże TVP Wilno
17.40	Litwa nieoczywista
18.00	Wilnoteka
18.15	S. „O mnie się nie martw”
19.00	Czas na przebój
19.45	Tygiel
20.05	Imbir i Cytryna
20.30	Wiadomości
21.00	„Miasto z morza” film fab.
22.55	Hity wszech czasów
23.45	Informacje kulturalne
00.05	Tygiel
00.25	Imbir i Cytryna
00.45	Fajna Polska
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Legends. Dziś i na zawsze
7.00	Weranda
7.30	Świąteczne myśli
8.00	Wyznania
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	To jest mój ogród

9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	Mój najlepszy przyjaciel
12.00	S. dok. „Black Summer”
12.50	S. dok. „Ogromna Afryka”
13.35	S. „Śledztwa Lolity Lobosco”
15.30	Wiadomości
15.45	„Od Memla do Kłajpedy” film dok.
16.45	„Widokówki z podróży”
17.00	Eliminacje Mistrzostw Świata Wodnej Formuły
18.30	Wiadomości
19.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi
19.30	Tydzień.
20.30	Panorama
21.00	S. „Restauracja”
22.00	„Magiczny świat Davida Copperfielda” dramat
00.00	„Barbara” dramat
LRT PLUS	
6.05	Filmy anim.
10.30	„Małolaty ninja na wojennej ścieżce” komedia
12.15	„Footloose” komedia
14.30	„Raport mniejszości” thriller
17.20	Teleloto TV gra
18.30	Wiadomości
19.30	„Asterix i Obelix w służbie jej królewskiej mości” komedia
21.45	„Aquaman” film fab.
00.35	„Gemma Boveri” dramat
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Filmy anim.
9.35	S. „Theodosia”
10.00	7 dni Kowna

10.30	Wiara i życie
11.00	Drogi
11.30	Menora
12.00	Świąteczne myśli
12.30	Msza Święta z archikatedry wileńskiej
13.40	S. anim.
13.55	„Wicher 2: Na przekór wszystkiemu” film fab.
15.40	S. „Znajdź mnie w Paryżu”
17.00	Zbliżenie
18.00	„Tydzień Książki 2023”
18.50	„Mierzeja Kurońska” film dok.
19.00	Sierpień miesiącem tańca w LRT Plus!
20.30	Panorama
21.00	„Lato z operą”
21.30	„Orlando furioso” Antonio Vivaldi
00.15	„Magiczny świat Davida Copperfielda” dramat
3	
6.00	Seriale anim.
8.00	S. „Simpsonowie”
8.30	„My Little Pony” film anim.
10.30	S. „Z Robertem jest łatwiej”
11.00	S. dok. „Kosmos. Możliwe światy”
12.00	„Mój ulubiony dinozaur” film fab.
13.55	„Poszukiwacz przygód: Kłątwa skrzyni Midasa” film fab.
16.00	„Saga „Zmierzch” dramat
18.30	Wiadomości TV 3
19.30	„Noc w muzeum 2” komedia
21.45	„Atomic Blonde” film fab.
00.05	„Warcraft: Początek” film fab.
BTB	
6.10	„Ale numer!”

6.40	S. dok. „Wyścig dookoła świata”
8.00	„Kolory lasu”
8.30	„Róg tura”
9.00	Strongmani
10.00	S. dok. „Przyjaciel na całe życie”
10.35	S. dok. „Życie w górach”
11.45	S. dok. „Wyścig dookoła świata”
13.05	„Mania chomikowania”
14.05	S. „Osobowości narodowe pracy”
15.05	„Bitwa ekstrasensów”
17.30	S. dok. „Największe tajemnice świata”
19.30	S. „FBI”
21.30	S. „Czarna lista”
22.30	„Operacja Overlord” thriller
00.45	„Wróg publiczny” thriller
rytas .tv	
6.00	S. „Tajemnica”
8.00	S. dok. „Drogi partyzanckie”
8.30	Akademia wsi
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	W świecie koszykówki
10.30	Rolnik Jurgis
11.00	Kod zdrowia
12.00, 23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30, 21.30	24/7
17.30	Pytanko
18.00	Wiadomości
18.30	W świecie koszykówki
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
22.30	Wiadomości
6	
6.10	„Gwiazdy lombardu”
6.35	„Nagi instynkt przetrwania”
7.30	„Mężczyźni z gór”

8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Na jednym końcu haczyk”
10.00	„E-gazas dugnas”
10.30	S. dok. „Na dwóch kołach”
11.00	„Magazynowe wojny”
11.30	„Kosmos. Odyssey”
12.30	S. „Yellowstone”
13.55	„Przetrwanie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
17.30	Piłkarska Opibet A Liga. „Žalgiris” Kowno - „Riteriai”
20.00	„W dziczy z Bearem Grylsem”
21.00	Wiadomości
22.00	„Decydująca godzina” thriller
23.50	„Marsjanin” dramat
1	
6.20	„Po wybraniu Litwy”
6.55	„Pokochaj swój ogród”
8.00	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Przyjęcia z Rachel Allen”
13.30	Pozdrowienia
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Morderstwa w górach”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Francuskie morderstwa”
23.10	„Kluseczka” komedia
TVP 1	
6.10	„Sprawa dla reportera”
7.00	„Słownik polsko@polski”
7.25	„wojsko-polskie.pl”
7.55	„Słowo na niedzielę”
8.00	Transmisja Mszy

Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze	Afryką" film obycz.	Extra"	17.45 „Pustynia Błędowska” film dok.	13.50 Muzyczne chwile
9.00 „Tydzień”	23.45 „Informacje kulturalne”	18.30 Teleexpress na deser	18.00 „Giganci historii”	14.00 „Do światła” film dok.
9.30 „Zakočaj się w Polsce”	00.15 „Trzeci punkt widzenia”	19.00 Panorama	18.40 „Był taki dzień”	15.30 „Bieszczady dla Jezusa” reportaż
10.05 „Zegar Czarnoksiężnika” film fantasy		19.25 „Studio Zachód”	18.45 „Polskie 100 lat - Walka o granice 1918 – 1921”	16.00 „Wies – to też Polska”
11.55 S. „Janosik”	7.00 „Giganci nauki”	19.50 „INFO V4+”	19.05 „Zaproszenie - Przynoszą tu smutki i radości”	17.00 Informacje dnia
12.55 „Między ziemią a niebem” (13.00 Anioł Pański)	7.55, 15.15 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”	20.05 „Głębia ostrości”	19.30 „Wędrowiec Polski”	17.10 Koncert życzeń
13.50 „Do zobaczenia w Lizbonie”	8.55 „Pytanie na śniadanie”	20.30 Wiadomości	20.45 „Tajemnice Archiwum”	17.45 „Sekrety mnichów”
14.15 „Planeta doskonała”	12.35 „Zoom Polonii”	21.00 Gość	21.15 S. „Osiecka”	18.00 „Zostań żołnierzem RP”
15.10 „Z pamięci”	12.40 S. „Wspólny dom”	21.15 „Minęła 20.”	21.40 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	18.15 „Prawda a historia”
15.25 S. „Daleko od szosy”	12.55 „Między ziemią a niebem” (13.00 „Anioł Pański”)	22.00 „Gdzie jest Pan Cogito?”	22.00 „Historia w postaciach zapisana”	18.30 „Sól Ziemi”
16.50 S. „Alternatywy 4”	13.50 „Słowo na niedzielę”	22.50 „Strefa starcia”	23.45 „Czarny sufit” film dok.	19.05 Informacje dnia
18.00 Teleexpress	14.00 „Transmisja Mszy Świętej”	00.00 Info Wieczór		19.15 „Rozmowy niedokończone”
18.35 „Rolnik szuka żony”	16.15 „Fajna Polska”		6.05 „Savionalia” film dok.	20.30 S. anim.
19.40 „Jaka to melodia?”	17.05 „Wojciech Cejrowski - boso przez świat”	7.30 „Był taki dzień”	7.00 „Jestem mamą”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
20.30 „Wiadomości”	17.30 „Polacy to wiedzą!”	7.35 „Informacje kulturalne”	7.15 „Mocni w wierze”	21.20 Modlitwa różańcowa
21.20 S. „W 80 dni dookoła świata”	18.00 Teleexpress	7.45 „Pustynia Błędowska” film dok.	7.45 „Regał”	21.50 „Krótka historia zbawienia”
23.25 „Miłość bez końca” film fab.	18.25 S. „Siła wyższa”	8.00 Film dok.	8.15 „GRH Żandarmeria” film dok.	22.00 Apel Jasnogórski
01.05 „Wdowy” film fab.	19.15 „Cztery strony folku”	8.25, 12.55, 14.15, 20.40 „Kalendarium Powstania Warszawskiego”	8.45 „Ocalić od zapomnienia”	22.20 Informacje dnia
	20.10 „Informacje kulturalne”	8.30, 17.35 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”	8.55, 18.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”	22.40 „Retrospekcja”
8.05 „Irena Jarocka. Koncert w Malborku”	20.30 Wiadomości	8.35 „Paprocie zwykłe i niezwykle” film dok.	9.00 „Słowo życia”	22.45 „Stan bezpieczeństwa państwa”
9.00 Liturgia prawosławna w Siemianówce	21.20 S. „Komisarz Alex”	9.00 „Msza grecko-katolicka	9.05 „Polski punkt widzenia”	23.00 „Mistrz i Katarzynka” film dok.
10.05 „Eufonie 2022. Fusionfonia. Muzyka ziemi ukraińskiej”	22.15 „Silna Biało-Czerwona”	9.55, 17.55 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”	9.25, 20.25, 22.55 Święty na każdy dzień	23.55 Muzyczne chwile
12.15 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”	00.25 „Sukces jest kobietą”	10.00 S. „Sześć milionów sekund”	9.30 „Z Parlamentu Europejskiego”	00.00 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
13.15 S. anim.		11.20 „Piosenką przez historię”	10.00 S. dok. „Prymas Stefan Wyszyński”	00.30 „Tam, gdzie Bóg płacze”
13.45 „Z Puław do Krakowa. Kolekcja XX Czarotoryskich”	7.00, 10.35 Serwis Info Poranek	11.30, 20.00 S. „Tygrysy Europy”	10.10 Spotkanie z Magdą Buczek	
14.10 „Trzeci punkt widzenia”	9.30 „W Kontrze”	12.10 „Kresowe Dzieje”	10.15 „Manna z nieba”	7.00, 10.00 Jak to jest zrobione?
14.50 „Mały Spirou” film fab.	10.10 „Magazyn śledczy Anity Gargas”	13.00 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	10.30 Msza święta z Jasnej Góry	9.00 Fani czterech kółek
16.30 „Wędrowiec Polski”	10.50 „Woronicza 17”	13.20 „Był taki dzień”	11.35 „Niedziela”	11.00 Łowcy staroci
17.05 S. „Alternatywy 4”	12.00, 14.00, 16.15, 17.30 Serwis Info Dzień weekend	13.25 „Odnaleziony walc” film dok.	11.40 „Jasnogórskie cuda i łaski”	12.00 Dom na piaskach
18.15 „Niedziela z...”	13.00 „Czym żyje świat Extra”	14.20 „Kuchnia Jagiellonów”	12.20 Koncert	14.00 Walka o bagaż
19.10 „Pociąg” dramat	13.30 „Nie da się ukryć”	14.45 „Informacje kulturalne”	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański z Watykanu	16.00 Obrońcy zabytków
21.00 „Pożegnanie z	16.00 „Za kulisami”	15.00 „Historia w postaciach zapisana”	13.15 „Papież Polak do rodaków”	18.00 Sposób na remont
	16.50 „Ludzie z miasta”	16.45 „Najwspanialsze latarnie morskie Irlandii” film dok.		19.00 Zarobić na kamperach
	17.00 „Okiełniamy”			20.00 Wojny hotelowe
	18.00 „Teleexpress”			21.00 Antarktyda: rejs życia
	18.15 „Teleexpress			22.00 Największe napady świata
				23.00 S. dok.
				00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP WILNO		
7.00	Imbir i Cytryna	
7.20	Nowe spojrzenie	
7.45	Starszaki	
8.10	Było, nie minęło	
8.35	Fajna Polska	
9.20, 17.30	S. anim. „Różowy słoń odkrywa świat”	
9.40	Jak to działa	
10.10	Gra słów	
10.30	Słownik polsko@polski	
10.55	Piosenka u Ciebie	
11.20	Tańcząca ze światem	
11.45	S. „Ranczo”	
12.30	Kuchnia dwudziestolecia	
13.00	Info Wilno	
13.05	Tygiel	
13.20	Imbir i Cytryna	
13.45	Hity wszech czasów	
14.45	Nowe spojrzenie	
15.10	Gra słów	
15.35	Moda na język polski	
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego	
16.20	S. „Czas honoru”	
17.05	S. „Klan”	
17.40	Jak to działa	
18.05	S. „Barwy szczęścia”	
19.00	Info Wilno	
19.15	Studio Wilno	
19.40	S. „M jak miłość”	
20.30	Wiadomości	
21.00	S. „Leśniczówka”	
21.45	Wielcy Polacy, wielkie historie	
22.50	Informacje kulturalne	
23.00	S. „Wojenne dziewczyny”	
23.45	Info Wilno	
00.00	Studio Wilno	
00.15	Sport	
00.25	Unia kulinarna	
00.45	S. „Czas honoru”	
LRT TV		
6.00	Hymn Republiki Litewskiej	
6.02	Dzień dobry Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”	
9.40	S. „Komisarz Reks”	

10.30	S. „Jedna sprawa na dwóch”	
11.30	Piątka!	
12.30	Kto i dlaczego?	
13.00	LRT Studio	
	Spraw Bieżących	
14.00, 15.00, 16.00,	14.20, 15.15	Dzień dobry Litwo
16.30	S. „Zaklinacze koni”	
17.15	S. „Wszystko dla pań”	
18.00	Kto i dlaczego?	
18.30	Ważna godzina	
19.30	Lato na kopcu	
20.30	Panorama	
21.00	Temat dnia	
21.30	Wiadomości Rowerowe	
22.00	S. „Wikingowie”	
22.50	S. „Ana Tramel. El juego”	
23.45	S. „Komisarz Reks”	

6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	Całuję. Ruta
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
20.30	Kopciuszek Księżniczka
21.30	Wiadomości
22.30	„Sprzymierzeni” dramat
00.55	S. „Świeża krew”

LRT PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Kuchnia Beaty
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Ulice kobiet
8.30	Fokus
9.00	Dzień dobry Litwo
11.30	Co lepszego, sąsiedzie?
12.00	S. „Wspaniałe

	pomysły”
12.50	Wizjonerzy
13.00	Perspektywa
13.30	Uwaga!
	Poszukujemy sztuki
14.00	„Koncert życzeń”
15.10	Nie mam tylu lat
15.35	S. „Sprawa dla dwojga”
16.35	„Encyklopedia Gustawa”
17.05	Dzieci Tysiąclecia
18.00	S. „Służyci i bronić”
19.00	„Gen ciekawości”
19.30	„Keepers Of The Magic” film dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Whitney Houston i Bobbi Kristina. Czyż nie mieliśmy już prawie wszystkiego” film dok.

22.55	„Coś się stało” film muz.
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macochoa”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	Koszykówka Litwa - Suomija
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Szpieg, który mnie rzucił” komedia
01.00	S. „Hamilton”

6.00	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Ciepła posada”

9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Szeregowiec Ryan” dramat
00.25	S. „Czarna lista”

6.00	Bushido ring
6.30	S. „Jasnowidz”
10.00	24/7
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	S. dok. „Azja 3600”
12.30	Akademia wsi
13.00	Nowy dzień
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30	„Šarunas Marčiulionis. LKL - znowu koszykówka na Litwie!” film dok.
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Misja lato
19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
20.00, 22.30	Reporter
20.20	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Pytanko

6.30	S. „Hawaii 5.0”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Jestem rajdowcem”
9.00	S. „Na dwóch kołach”
9.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatusz rządzi”
13.00	S. „Tatuski”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”

16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
20.00	„Inny świat. Indonezja”
21.00	„Nieuchwytny cel 2” film fab.
23.10	„Droga bez powrotu” film fab.

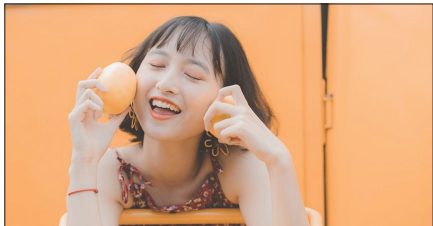
6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Kryminalne tropiki”
23.15	S. „Francuskie morderstwa”
01.20	S. „Jednostka do zadań specjalnych”

6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Klan”
7.30	S. „Leśniczówka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Studio Raban”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.25	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00	Wiadomości
13.10	Agrobiznes
13.35	„Magazyn Rolniczy”

13.55 „Planeta doskonała”	7.50 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”	18.30 „O co chodzi”	Remigiusza Rączki”	państwa”
15.00 S. „Krawcowa z Madrytu”	8.00 „Smaki świata”	19.00 Panorama	13.10 „Był taki dzień”	12.30 „Ukryci w łonie matki” reportaż
16.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie na śniadanie”	19.20, 22.35 Serwis Info Wieczór	13.15 S. „Blondynka”	13.00 Modlitwa Anioł Pański
16.20, 21.15 „ALARM!”	(11.35 „Panorama”)	19.35 „O tym się mówi”	13.55 „Nie taka prosta historia”	13.03 Informacje dnia
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	12.10 „Polonia Express”	20.10 Info Kultura	14.20 „Generał Polskich Nadziei - Władysław Anders”	13.20 „Prawdziwie spadła z nieba” film dok.
17.05 S. „Dziedzictwo”	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	20.15 „ALARM!”	15.20 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”	14.20 „Słowo życia”
18.00 „Teleexpress”	13.00 Wiadomości	20.30 Wiadomości	15.25 „Ex Libris”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
18.20 „Jaka to melodia?”	13.15 S. „Komisarz Alex”	21.00 Gość Wiadomości	15.45 „Informacje kulturalne”	15.20 Muzyczne chwile
19.00 S. „Ranczo”	14.05 S. „Drogi wolności”	21.15 „Minęła 20.”	16.00 „Giganci historii”	15.30 S. „Lalka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”	15.05 „Z archiwum i pamięci”	22.00 „Nie da się ukryć”	16.40 „Historia Mediów”	16.50 „Ma się rozumieć”
20.30 Wiadomości	15.35 „Opole na bis”	22.15 „Resortowe dzieci”	16.40 „Historia Mediów”	17.00 Informacje dnia
21.35 S. „Velvet”	16.00 Wiadomości	22.50 „W tyle wizji”.	17.15 S. „Czas honoru”	17.10 „Sanktuaria polskie”
22.30 Film dok.	16.20 „ALCHEMIK”	23.30 „W tyle wizji Extra”	18.00 S. „Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem”	17.30 „Porady medyczne bonifratrów”
23.30 „Arena poglądów”	16.35 „Laboratorium alchemika”	00.00 Info Wieczór	18.50 „Błękitna Armia 1917-1919” dokument fab.	18.00 „Świadkowie”
00.35 „Balans bieli”	16.40 „Mrówki górą! Sekretne życie roślin”	00.30 „W akcji”	19.55 „Był taki dzień”	18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w Pasierbcu
	17.25 „Kamperem po Południu”		20.00 S. „Korona królów”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
8.00 „Muzyczne poranki”	17.50 „Polacy Światu”	7.00 „Był taki dzień”	20.54 „Flesz historii”	21.20 Modlitwa różańcowa
8.15, 14.15, 23.45 „Informacje kulturalne”	18.00 Teleexpress	7.02 „Informacje kulturalne”	21.05 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”	21.50 „Myśląc Ojczyzną”
8.45 „Słowobranie”	18.15 „Tour de Pologne – kroniki”	7.15 S. „Czas honoru. Powstanie”	22.35 „Szerokie tory”	22.00 Apel Jasnogórski
9.20 „Wędrowiec Polski”	18.25 S. „Zaginiona”	8.00, 10.40 „Z frontu polsko-sowieckiego - Rok 1920”	23.00 S. „Ekstradycja I”	22.20 Informacje dnia
10.00 „Pieniądz” film anim.	19.15 „Muzyczne NAJ”	8.05 „Okrasa łamie przepisy”	23.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	22.40 „Polski punkt widzenia”
10.20 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”	19.30 „Informacje kulturalne”	8.30 „Historia Mediów - Media story”		23.00 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
11.20 „Będzie lepiej” komedia	19.45 „Czym żyje świat”	8.55 „Ukryte skarby - Pole, które rodzi garnki...”	6.30 „Powołanie w powołaniu” reportaż	23.30 „Cmentarz przy Lipowej” reportaż
13.15 S. „W słońcu i w deszczu”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	9.10, 21.00 „Kalendarium Powstania Warszawskiego”	7.00 „Ze szkolnej ławki”	00.10 „Testament miłości Jana Pawła II w Ełku” film dok.
14.40 „Ostatnia Habsburżanka” film dok.	20.30 Wiadomości	9.15, 17.05 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”	8.15 „Jeden Kościół, wielu świętych” reportaż	
15.40 „Reżyserzy”	21.20 S. „Dom”	9.20 „Ocalony świat”	8.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”	7.00, 13.00 Fani czterech kółek
16.35 S. „Przygody Gapiszona”	23.05 „Polonia 24”	9.50 „Z wieszaka historii”	9.00 Informacje dnia	9.00, 19.30 Jak to jest zrobione?
17.15 S. „Hrabia Monte Christo”	23.35 „Z archiwum i pamięci”	10.15 S. „Sześć milionów sekund”	9.05 „Wież - to też Polska”	10.00 Skarby z szopy
19.10 „Trzeci punkt widzenia”		10.45 „Tajemnice ukryte w kościołach” film dok.	10.15 „Słowo życia”	10.30 Walka o bagaż
19.45 S. „Powrót Arabeli”	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	11.35 „Był taki dzień”	10.20 Muzyczne chwile	11.00, 18.00, 20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 „Milczenie” film fab.	8.10 „Jedziemy”	11.40 S. dok. „Wszystkie kolory świata”	10.55 Święty na każdy dzień	12.00 Łowcy staroci
00.20 „Moje córki krowy” film obycz.	8.50 „Agrobiznes”	12.30 „Miejsce z historią - Milanówek - Mały Londyn”	11.00 Informacje dnia	14.00 Wojny hotelowe
	9.00 „Jedziemy dalej”	12.45 „Klasztorne smaki według	11.15 „Rozmowy niedokończone”	17.00 Skarby z szopy
7.00 „Polacy to wiedzą!”	9.20 „Minęła 8.”	12.50 „Klasztorne smaki według	12.20 „Stan bezpieczeństwa	17.30 Dom na piaskach
7.30 „Koniec nie jest końcem”	10.10 „Minęła 9.”			19.00 Jak to działa?
	10.40 Plan dnia			21.00 Pojedyunki Eda Stafforda
	11.30 Serwis Info Dzień			22.00 Nagi instynkt przetrwania
	13.00 Info Raport			
	14.30 Serwis Info Dzień			
	16.30 Info Dzień			
	17.30 „Rodzina i praca”			
	17.40 Info Dzień (17.45 Info Kultura)			
	18.00 „Teleexpress”			
	18.15 „Teleexpress Extra”			

Zatrudnienie jako „dzieci na pełny etat”

Gdy bezrobocie wśród młodych Chińczyków przekroczyło 20 proc., wielu z nich jest zatrudnianych jako „dzieci na pełny etat” przez swoich rodziców. „Moja praca polega na spędzaniu z nimi czasu, zabieraniu ich do sklepów spożywczych i wykonywaniu prac domowych” — opowiada 37-letnia „córka na pełny etat”. Co miesiąc dostaje za to od rodziców pieniądze. Jia Zhang jeszcze sześć miesięcy temu prowadziła własną małą firmę we wschodniej prowincji Zhejiang. Jednak zyski, które osiągała, były bardzo niskie, więc w końcu postanowiła zamknąć działalność. Obecnie pracuje na pełny etat dla swoich rodziców, którzy płacą jej 8000 juanów (ok. ponad 1000 euro).
Fot. Pixabay.com

Zabytkowy dzwon przeszkadzał turystom

Władze leżącej w Toskanii Pienzy zdecydowały o wyciszeniu w godzinach nocnych dzwonu wiszącego od 560 lat na zabytkowej wieży w centrum miasta. Przyczyną były skargi ze strony właścicieli pensjonatów i turystów, którzy narzekali na hałas. Dzwon bił do tej pory co 30 minut. Burmistrz Pienzy Manolo Garosi potwierdził, że obecnie dzwon jest wyłączony od godz. 22.00 do 7.00. „Otrzymywaliśmy skargi od kilku właścicieli pensjonatów. Pochodziły one w większości od właścicieli nieruchomości znajdujących się w pobliżu dzwonu” — wskazał. Decyzja nie zadowoliła jednak starych mieszkańców Pienzy. Narzekają oni, że dzwon był nieodzowną częścią miasta, a ta niespotykana dotąd cisza w godzinach nocnych sprawia, że nie mogą spać, bo byli tak bardzo przyzwyczajeni do jego regularnego bicia. „Urodziliśmy się tutaj, słyszeliśmy go w środku nocy. W absolutnej ciszy był to znak życia” — powiedział jeden z nich.

Zaatakował przechodnia żywym wężem

W ub. tygodniu, nocą, w okolicy Dundas Street West i Manning Avenue w Kanadzie doszło do niecodziennego incydentu. Policjanci zostali wezwani w sprawie bójki. Mężczyzna miał iść ruchliwą ulicą i grozić innym przechodniom... żywym pytonem, którego trzymał w rękach. Funkcjonariusze przybyli na miejsce, obezwładnili napastnika, a w tym czasie pyton upadł na ziemię i uciekł, został jednak po krótkim czasie przechwycony przez policjantów. Pyton żył jeszcze przez jakiś czas po dokonaniu ataku. Doznał jednak zbyt wielu obrażeń, kiedy mężczyzna wymachując nim, z całej siły wielokrotnie uderzał ofiarę. Dla gada to kończyło się zgonem.
Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Różnorodność kultur na wileńskiej ulicy Fot. Marian Paluszkiwicz